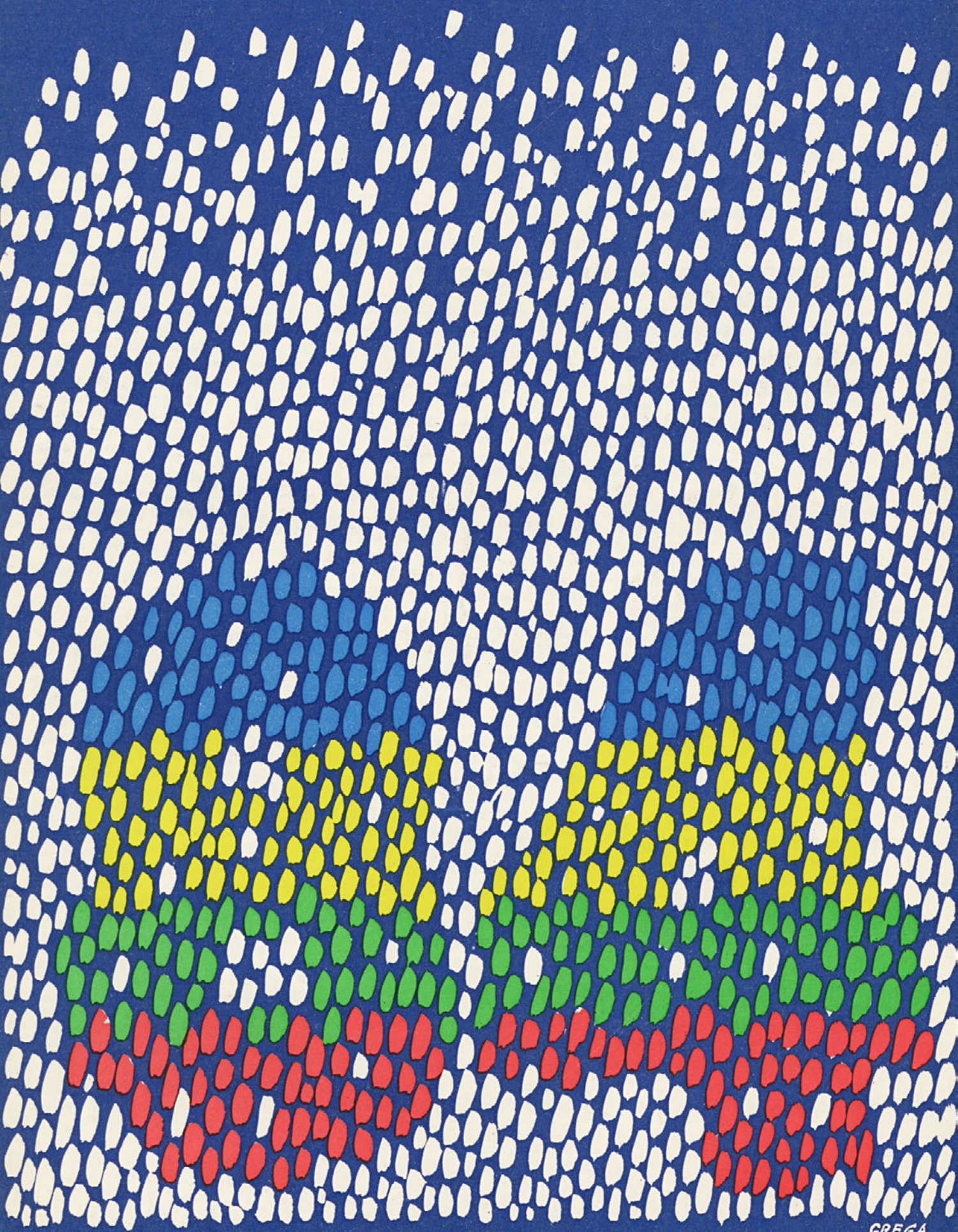

MAŠ AERO 9-83

Ko se staro leto bliža svojemu koncu
in je novo 1984 že čisto blizu,
vam tudi mi, dragi sodelavci in bralci,
želimo, zdravja, zadovoljstva in medsebojnega
razumevanja, kar vse skupaj poimenujemo
z besedico **SREČA**.

Sreča pa bo dosegla svoj sij le, če jo bomo
lahko doživljali v miru!

Srečno 1984

vam želi
uredništvo
in uredniški odbor

naš aero

glasilo kemične, grafične
in papirne industrije celje

letnik XXII — številka 9

celje, december 1983

uredniški odbor

jože ahtik, dušan božič,

marjan buh, ivanka čater,

jože jazbec, janez korent,

zdenka penič, vera radič,

cvetka ramšak, miro ribežl,

cvetka robas, anica svet

svet glasila

albina cizej, karmen dovč,

zdravko kolar, stane lovrenčič,

bojan ogrevc, jelka sorčan

tehnično vodstvo

peter oset

glavna in odgovorna urednica

jelisaveta podgornik

uredila

dora rovere

fotografije

boris trstenjak

tisk

aero, tozd grafika

za tiskarno drago vračun

naslov uredništva
kadrovski in splošni sektor aero
celje, čuprijska 10

po mnenju republiškega sekretariata za prosveto
in kulturo, št. 33-316/78, je glasilo naš aero
oproščeno temeljnega davka od prometa
proizvodov

glasilo izhaja desetkrat letno
naklada 2.300 izvodov

Korakamo v novo leto, še vedno s »stabilizacijskimi naloga-mi«, saj smo vsa prizadevanja za izboljšanje gospodarskih razmer v Jugoslaviji načrtovali dolgoročno. Glede na gospodarsko krizo v svetu, na posebne specifičnosti v našem gospodarstvu ni bilo možno pričakovati, da bi s hitrimi kratkoročnimi posegi razrešili vse težave. Preveč se jih je nakopičilo, zato moramo v naslednjem letu nadaljevati začrtano pot stabilizacije.

Nekaj ugotovitev za leto 1983: »... V težkih pogojih gospodarske krize smo uspeli povečati proizvodnjo... V svetu smo si pridobili zaupanje v naše napore, podpirajo naše napore in verjamejo, da bo Jugoslavija uspešna v izvajanju svoje stabilizacije gospodarstva...« Kljub ugotovitvam, ki so vzpodbudne, lahko ugotovimo tudi, da smo še vedno na začetku. Sprejeli smo veliko dokumentov, resolucij in sklepov, manj smo pa naredili ali vsaj začeli izvajati v življenju. Počasnost nas spravlja v zaskrbljenost. Prihajamo do zaključka, da se težko odločamo za izvajanje določenih ukrepov, ki smo jih sicer hitro in lahko opredelili v »stabilizacijskih dokumentih«. Poleg počasnosti v izvajanju se istočasno ugotavlja, da uspešno izvajanje programa ne more temeljiti na sprejemanju posameznih delnih rešitev. Vedno bolj pogosto slišimo ugotovitev — pristopiti je treba k istočasnem delu na vseh področjih.

Dokumenti stabilizacije so bili sprejeti, lotili smo se izvajanja načrta stabilizacije in glede na njeno dolgoročnost naj omenim, da so zapisane v njem tudi besede: »... Gospodarsko krizo lahko rešimo, če bomo na široki fronti pognali vse proizvodne sile in bomo s tem ustvarili pogoje za družbeno in ekonomsko delovanje...«

Iz dneva v dan se srečujemo z enakimi besedami: nadaljevati napore na povečanju izvoza, živeti mora devizno tržišče, dinar mora postati edino veljavno plačilno sredstvo, dati dinarju realno vrednost, ustaviti divjanje cen — ustaviti inflacijo... In če si v obilici še nerešenih nalog zastavimo vprašanje, kaj nas čaka v letu 1984, dobimo kratek odgovor: nadaljevati s stabilizacijskimi prizadevanji, saj je leto 1984 prvi del prve stopnje — to smo pa načrtovali do konca leta 1985, na poti dolgoročne gospodarske stabilizacije v Jugoslaviji. V delovni organizaciji smo izdelali naš program, v njem smo napisali, da ga moramo »...izvajati predvsem s povečanjem proizvodnje in izvoza...«. Prav to sta dve osrednji nalogi v naslednjem letu.

V letu 1983 smo bili priče težavam v proizvodnji. Pripisujemo jih nezadostni preskrbi s surovinami in reprodukcijskimi materiali, še posebno s tistimi iz uvoza. Lastna devizna sredstva ustvarjena iz izvoza nam ne zadostujejo za pokrivanje nabav iz

uvoza. Fizični obseg planirane proizvodnje v letu 1983 težko dosegamo. Rezultati so sicer po TOZD različni, najboljši v TOZD Medvode. Res je, da smo v zadnjem trimesečju zaradi rekonstrukcije celuloze planirali izpad proizvodnje in so pokazatelji v primerjavi na plan visoki. Zamude v izvajanju del so nam vsem znane, ta zamuda je razlog za visoke presežke, ker ni prišlo do ustavljanja dela v proizvodnji.

V celoti smo lahko s proizvodnimi rezultati le zadovoljni, kar pa ne velja za planirani načrt izvoza, ki ga ne bomo dosegli v letu 1983. To dejstvo nas skrbi, ker velja: čim manjši izvoz, manjše možnosti za nakupe iz uvoza! Res je, da nam lastna sredstva ne zadoščajo za pokrivanje uvoza. Primanjkljaj pokrivamo že nekaj let nazaj na osnovi samoupravnega sporazumevanja: kratkoročno, dolgoročno in v posebnih aranžmajih z delovnimi organizacijami, ki nam dobavljajo repromateriale v predelavo. Povečanje izvoza ostaja torej osrednja naloga v naslednjem letu. S tem v zvezi naj ponovno poudarim vprašanje kakovosti naših izdelkov. Številno reklamacij se večja, ponekod je prav to razlog, da kupci izgubljajo zaupanje v naše dobave. Vzroke slabe kakovosti lahko samo delno opravičimo z nekakovostno surovino. V dobri meri je vzrok temu neodgovorno delo,

majhna skrb in pozornost v proizvodnji, nepopolna kontrola na vseh stopnjah priprave izdelka za zunanji trg. Kot rečeno v času splošnih prizadevanj za povečanje plasmata je izguba trga lahko usodna za bodočo proizvodnjo. Pri uresničevanju skupnega izvoza nam še vedno manjka dobre volje za pošteno sodelovanje, več skupnih naporov za doseganje kakovosti izdelka skozi vse faze proizvodnje v vseh TOZD, skozi katere proizvod teče, do kakovostne in pravočasne odpreme.

V našem programu gospodarske stabilizacije smo nakazali veliko nalog. Ugotavljamo, da nam niso nove, da se delno že

izvajajo. Po opravljenem postopku samoupravne verifikacije je obveza vseh nas resnično izvajanje. Sprejeti moramo dejstvo, da drugih poti za zagotovitev uspešnejšega dela ni. Odpori, omahovanja, spreminjanje že sprejetih verificiranih izhodišč, podpiranje različnih, celo osebnih interesov — pomenijo prispevek k zavlačevanju izvajanja načrta, podaljšanje težkega gospodarskega stanja in nevarnost za nadaljnje zmanjševanje stanja. O izvajanju sklepov stabilizacijskih dokumentov je CK ZKJ na svoji 10. seji podal zaključke in sklepe z ugotovitvijo, da je »nedopustno vračanje na

ponovno odpiranje vprašanj, o katerih so sprejeta stališča v Programu gospodarske stabilizacije...«

Ce se povrnem k ugotovitvam, omenjenim na začetku, ki so bile izrečene v svetovnih gospodarskih krogih in izražajo zaupanje v stabilizacijska prizadevanja Jugoslavije, lahko rečemo — ni vse tako črno, kljub dejstvu, da je vse precej težko. Znanje, zavest in zaupanje v lastne sposobnosti so zagotovilo, da bomo v letu 1984 imeli moči razreševati vse težave. Naj bo torej — zdravo in srečno!

December 1983

Milan ZUPANČIČ

KADROVANJE DELAVCEV S POSEBNIMI POOBLASTILI

V 6. številki Našega Aera smo obširno pisali o tem kaj nam pri naša dopolnjen družbeni dogovor o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike v naši občini. Tokrat smo vam pripravili predstavitev delavcev in rezime razvojnih programov, ki so bili po novem postopku kadrovanja delavcev s posebnimi pooblastili imenovani na razpisana dela.

TOZD Kemija Celje

Delavski svet omenjene TOZD je na seji 16. junija 1983 na razpisana dela tehničnega vodje TOZD ponovno imenoval Janeza MARINA, dipl. ing. kemije za dobo štirih let (drugi mandat).

Tovariš Janez MARIN je v naši delovni organizaciji zaposlen od leta 1972, kar je hkrati njegova prva zaposlitev. Pred imenovanjem za prevzem del tehničnega vodje TOZD Kemija Celje je opravljal dela raziskovalca, pomočnika komercialnega direktorja in vodje službe nabave.

Povzetek programa dela imenovanega delavca za naslednje mandatsno obdobje je naslednji:

Že v preteklem mandatnem obdobju sem se zavzemal za cilje, kateri so bili načrtani v planskih dokumentih. Ravno tako se bom vključil s svojim delom in naloga mi tehničnega vodje TOZD v tem srednjeročnem planu. Glavni cilji tega srednjeročnega plana so: gospodarska stabilizacija in resolucija, ustrezni razvojni programi, večanje produktivnosti, povečanje izvoza, izboljšanje kvalitete, vključiti se čim bolj v mednarodno delitev dela. Organizirati in voditi moramo TOZD v naslednjem obdobju tako, da bomo imeli vsaj takšne, če ne še boljše rezultate dela.

Za doseganje dobrih rezultatov in planskih ciljev je potrebno dobro sodelovanje vseh sodelavcev in sodelovanje širše družbene skupnosti. Pri tem je potrebna dobra koordinacija, katera je ena izmed glavnih nalog delavca s posebnimi pooblastili.

Navedel bi nekatera področja in naloge, kjer bom delal v naslednjem obdobju:

— Uresničeval zakon o združenem delu, to je krepitev vloge delavcev in njih nagrajevanje po delu. Krepitev odgovornosti in zavesti pravic in dolžnosti ter odločanje.

— Organizirati obstoječo tehnologijo tako, da bo izkoriščenost naprav in strojev v maksimalnih možnih mejah. Hkrati modernizirati obstoječo tehnologijo z novimi dodatnimi prijemi (inovacije, ter poznane tehnološke rešitve). Pri tem ne smemo pozabiti na boljšo izkoriščenost surovin, delovnega časa, na tehnološko in delovno disciplino. Vzporedno je potrebno spremljati, kaj dela domača in tuja konkurenca.

— Izboljšanje kvalitete proizvodnje. Pri tem je potrebna akcija za dobro kvaliteto tehnologije in kvalitetnimi reprodukcijskimi materiali. Le tako bomo uspešno konkurirali doma in na tujih trgih. Posebna pozornost je potrebna pri nabavah papirjev na domačem trgu in pri nekaterih kemikalijah.

— Intenzivno nadomeščanje uvoženih repromaterialov z ustreznimi domačimi oziroma zmanjšati uvozni material z cenejšim uvoženim, da bo Aerova devizna bilanca boljša. Enako se je potrebno angažirati za rezervne dele in stroje.

— Nuditi je treba v izvozu ustrezno tehnologijo v DVR ter izvoz polproizvodov. Intenzivno je potrebno izvažati proizvode, kjer

je delež uvoženih surovin majhen. Pri vseh teh izvoznih akcijah ne smemo pozabiti na kvaliteto proizvodov in uslug.

— Podpirati in vzpodbujati je potrebno inventivno dejavnost. Tukaj je potrebna aktivnejša organiziranost. Pristopiti je potreb-

Na isti seji delavskega sveta TOZD Kemija Celje je bil ponovno imenovan na razpisna dela pomočnika direktorja TOZD Kemija Celje za ekonomsko področje.

Miljenko BRAJKOVIĆ, dipl. ekonomist za dobo štirih let (drugi mandat).

Tovariš Miljenko BRAJKOVIĆ je v naši delovni organizaciji zaposlen od leta 1979, pred tem je bil zaposlen v delovni organizaciji TOPER Celje kot raziskovalec trga in vodja finančne službe ter v. d. vodja TOZD Trženje.

Povzetek koncepta o načinu realizacije razvojnega programa in opredelitev lastne vloge pri realizaciji le-tega je sledeč:

UVOD

Ko govorimo o razvojnem programu TOZD Kemija Celje za tekoče srednjeročno obdobje, moramo poudariti, da smo njegove zasnove postavljali že leta 1980, torej ob koncu preteklega srednjeročnega načrta. To poudarjamo zato, ker se je njegova vsebina v tem času nekoliko spreminjala. Razlog temu je vsem znan. Že koncem leta 1979 in še prav posebej leta 1980 se je naše gospodarstvo začelo soočati s težavami, vezanimi na re-

no k pravilni in realni oceni inventivne dejavnosti ter njeni realizaciji. Tu opazim, da je čas realizacije predolg, kar nam zmanjša dohodek v TOZD.

— Pri teh in drugih nalogah moramo dobro informirati vse delavce. Te informacije in odločitve je potrebno reševati po samoupravnih poti. Vlogo samoupravnih organov moramo še naprej razvijati, da bo delavec odločal in razpolagal s svojimi ustvarjalnimi dobrinami.

— Potrebno bo poskrbeti za varno delo. Če izboljšamo pogoje dela bomo znižali stalež.

— Že do sedaj sem bil namestnik vodje obrambnih priprav v komiteju SLO DS in sem sodeloval in izvajal vse naloge ter akcije, katere smo si zadali in postavili s plani. Ravno tako se moramo vključiti v plane občinskega komiteja, ter plane KS. Potrebna je še boljša povezava s postajo ljudske milice, da bi dosegli

strikcije pri uvozu blaga, kar je imelo za posledico zmanjšanje obsega proizvodnje. Zavedajoč se dejanskega stanja in dejstva, da slednje ni le kratkoročnega pomena, se je tako razvojni program DO Aero, kakor tudi razvojni program TOZD Kemija Celje spreminjal.

O tem obdobju bi lahko govorili kot o obdobju tihe (sprotne) korekcije naših proizvodnih načrtov, saj ni bilo realne možnosti obdržati načrtovan tempo proizvodnje. Pomembno je še poudariti, da smo tudi našo investicijsko dejavnost morali prilagajati trenutnemu realnemu stanju in možnosti TOZD.

PRIDOBIVANJE IN RAZPOREJANJE CELOTNEGA PRIHODKA IN DOHODKA

Z realizacijo ciljev, navedenih v srednjeročnem planu TOZD, moramo težiti za takšnim načinom gospodarjenja, ki nam bo omogočil rast celotnega prihodka ter obenem povečal učinkovitost in ekonomičnost gospodarjenja. Na takšen način je možno doseči naš temeljni cilj, t. j. doseganje čimvečjega osebnega in družbenega standarda

še boljšo varnost in samozaščito.

Za uspešno realizacijo teh in drugih nalog je potrebno imeti odgovarjajočih kadrovskih zasedb. To pa pomeni podpirati vse oblike izobraževanja t. j. štipendiranje, študij ob delu in strokovno izpopolnjevanje. Le tako bomo dosegli dobro samoupravno organiziranost ter poslovne in tehnične rezultate. S takimi merili in znanji se bomo lažje povezali s TOZD v medsebojnih dohodkovnih odnosih. Za realizacijo vseh teh nalog se morajo vključiti tudi družbeno politične organizacije. Poudariti je treba, da sem se že pri sedanjem delu zavzemal za teamsko delo, ki je slonelo na načelih samoupravljanja. Team mora imeti program, jasno definirane naloge in poimenske zadolitve. Sodelavci morajo biti dobro informirani, pravilno usmerjeni po vseh načelih naše samoupravne socialistične in demokratične družbe.

delavcev ter zagotovitev trajne ekonomske in socialne varnosti.

S takšno globalno opredelitvijo se TOZD vključuje v razvojne usmeritve tako celjske občine, kakor tudi širše družbene skupnosti.

Celotni prihodek TOZD dosega s prodajo:

- na domačem tržišču,
- znotraj DO,
- na tujih tržiščih.

Glede na dejstvo, da danes vstopamo že v tretje leto srednjeročnega plana 1981—1985, nam dosedanja pokazatelji kažejo, da ima celotni prihodek dosežen s prodajo na tujih tržiščih najugodnejšo rast, kar ocenjujemo za pozitivno. Ob dejstvu, da znaša realizacija TOZD znotraj DO danes kar petino celotnega prihodka, nam ponovno potrjuje Aerovo pravilno usmeritev v reprovigir. Še posebej se to jasno odraža pri poslovanju naše TOZD s TOZD Tovarno celuloze in papirja Medvode in v bodoče bomo razvoj obeh TOZD morali obravnavati bolj kompleksno.

Pri tem je pomembno poudariti, da odnose med TOZD, pa naj si bodo še tako povezani, ne smemo gledati preveč ozko sa-

mo na relaciji TOZD — TOZD. Nujno je potrebna aktivnejša vključitev delavcev na nivoju delovne organizacije pri reševanju problemov skupnega poslovanja. Tisti, ki problem poznamo, vemo, da presega okvire samo dveh temeljnih organizacij, saj reprovriga DO Aero ne bazira le na odnosu dveh TOZD.

Ni potrebno posebej poudarjati, da je komercialna funkcija gonilni motor — srce vsake delovne organizacije. Od njene dobre oz. slabe organiziranosti je v veliki meri odvisno tudi dobro oz. slabo poslovanje celotne delovne organizacije. Je naš pogled v svet, tako na domačem kot na tujih tržiščih. Zato je čedalje bolj nerazumljiva in neodgovorna večletna slaba organiziranost te funkcije znotraj DO. V mislih imamo organizacijsko kakor tudi kadrovske organiziranost. Takšno stanje se čuti neposredno na poslovanje temeljne organizacije, na pridobivanje celotnega prihodka in dohodka, na nastopih na tujih tržiščih ter v končni fazi na image delovne organizacije.

Imamo jasno zastavljeno strategijo in politiko za doseg družbenega in za nas najpomembnejšega cilja — čimvečjega izvoza. Ob dejstvu, da tega cilja v TOZD ne dosegamo, se vprašujem tudi o odgovornosti vseh tistih, ki so za to odgovorni. Jasno je potrebno povedati, kdo svoje naloge izpolnjuje in kdo ne, ter postaviti ustrezne ljudi na ustrezna delovna mesta. Ob dobri organiziranosti bi takšen način dela moral pokazati pozitivnejše rezultate.

Usmeritev naše družbe v izvoz je usmeritev tudi naše TOZD in ta načrtani trend moramo obdržati še vnaprej. Ne smemo nikoli pozabiti, da smo kemična branža, ki žal lastnih virov za proizvodnjo nima veliko in je naša odvisnost od uvoza dolgotrajnejšega značaja. V današnji fazi boja za celotnim prihodkom bo v kratkem potrebna tudi večja akcija zmanjševanja rabatov in popustov v ceni, kar direktno vpliva na njegovo rast ali zmanjšanje.

Precej visoka stopnja rasti dohodka za srednjeročno obdobje, temeljna kategorija planiranja, je odraz efektov investicijskih vlaganj do konca srednjeročnega obdobja. Investicije imajo torej neposredni vpliv in so motivator za večanje celotnega prihodka in dohodka TOZD. Kljub zelo neugodnim možnostim investiranja vnaprej moramo o tem intenzivno razmišljati, saj so le bodoče investicije pogoj za nadaljnjo rast ne le TOZD in DO, temveč tudi celotne naše družbe. V mislih imam seveda le ekonomsko utemeljene ter izvozno usmerjene investicije. O tem nekaj več v nadaljevanju.

KOLIČINSKI PLAN PROIZVODNJE IN PRODAJE

Po planu do 1985. leta se količinski obseg proizvodnje in prodaje za TOZD povečuje več kot 2-krat. V prvi vrsti gre za povečanje proizvodnje AC papirja (stopnja rasti 25,9 %), jasnit papirja (stopnja rasti 10 %) ter amor papirja.

Pri proizvodnji in prodaji AC papirja je le-ta pogojena z realizacijo investicije v novi papirni stroj v Medvodah in novi AC II v TOZD Kemija Celje. Deloma je možnost povečanja proizvodnje rešena z rekonstrukcijo AC I v preteklem letu.

Slika pri proizvodnji jasnit papirjev in Amor papirja pa je povsem drugačna od predvidene, saj proizvodnja v zadnjem obdobju rapidno pada. Nujno je potrebno ugotoviti realni obseg plasmata in proizvodnje slednjih ob istočasno zmanjšanem izvozu.

Nič boljša slika se ne kaže tudi pri proizvodnji ostalih izdelkov naše TOZD.

Danes ugotavljamo nedoseganje količinskega plana proizvodnje in še več, nedoseganja lanskimi rezultati količinske proizvodnje. Vzpodbudno za večjo proizvodnjo je lahko le »deviznega izvora«, za kar smo v naši TOZD ob doseganju izvoza »prekratki«. Zato smo že danes primorani pospeševati proizvodnjo tistih izdelkov, ki s stališča TOZD pa tudi DO Aero prinašajo največ celotnega prihodka in dohodka, da vsaj na takšen način omilimo resen položaj.

V prihodnje bo potrebno še pospeševati proizvodnjo iz naslova tako imenovane »predelave«, pa naj si bo z inozemskimi partnerji (AC, jasnit) ali pa z domačimi (print, karbon, jasnit, itd).

Ne glede na položaj TOZD pri realizaciji prihodka in dohodka moramo proizvodnji predvideni za izvoz dati prioriteto. Ena od najpomembnejših elementov zagotovitve ter konstantnosti inozemskega tržišča je prav spoštovanje rokov izdobja. Kajti izvoz, ki se »seli« danes tu, jutri tam, je nikakršen izvoz in je obsojen na propad. Tipičen primer je izvoz AC papirja kot najpomembnejšega artikla pri izvozu naše TOZD.

EKONOMSKI ODNOSI S TUJINO

S sprejetjem sistemskih zakonov s področja ekonomskih odnosov s tujino je bila opredeljena tudi odgovornost temeljnih organizacij za stanje plačilne in devizne bilance. Rast uvoza mora biti manjša, rast izvoza pa večja od rasti družbenega bruto proizvoda.

Eden od osnovnih kriterijev ob načrtovanju novih investicij je uvozno-izvozni vidik in prioriteto imajo tiste investicije, ki zagotavljajo več kot 50 % planirane proizvodnje za izvoz in imajo pozitiven plačilno bilančni učinek. Z zgoraj navedenimi dejstvi sem hotel samo poudariti pomembnost ekonomskih odnosov s tujino doslej in še prav posebej za prihodnje.

Naša opredelitev v srednjeročnem planu je jasna: močna rast izvoza in obenem zamenjava uvoženih surovin z domačini.

V primerjavi z letom 1982 naj bi izvoz tako do konca 1985. leta povečali še za 4-krat. Glede na pričakovano novo investicijo v AC papir glavno breme izvoza tudi vnaprej nosi prav ta izdelek (po srednjeročnem planu kar 90 procentov vsega izvoza v letu 1985 sloni na AC papirju).

Osnovna naloga pri pospeševanju izvoza je prav v razširitvi asortimana izdelkov iz programa TOZD Kemija Celje za izvoz.

Danes, ko lahko z gotovostjo trdimo, da bo realizacija novega

AC programa morala biti prestavljena v naslednje srednjeročno obdobje, je ta naloga še toliko bolj pomembna. Ugotavljamo pa, da smo na tem področju v preteklih letih naredili bore malo ali nič.

Pomembnost predelavnih poslov:

V gospodarskem načrtu za leto 1983 smo opredelili 4.500 t AC papirja kot predelovalni posel. Začetki predelave segajo v naši TOZD že v leto 1982, vendar glede na počasnost, bo delo na tem področju potrebno pospešiti ter razširiti tudi na ostale artikle (jasnit, široki pisalni trakovi, itd.).

V stabilizacijskem programu TOZD je jasno razvidna zasedenost (bolje nezasedenost) strojnih kapacitet, ki bi se na tak način koristno, kar pa je še pomembnejše devizno aktivirale. Za slednje pa je potrebno temeljito, po tržnih in ekonomskih načelih poznavanje zunanega tržišča.

Izvoz izdelkov višje stopnje predelave, ne glede iz katere temeljne organizacije, ali skupni izvoz mora postati naš poglavitni cilj pri klasičnem izvozu. Ob trenutnih neskladjih in začasnih dogovorih ne smemo obupavati, saj smo na najboljši poti, da problem v celoti rešimo.

INVESTICIJSKA DEJAVNOST AC II

Po prvotnih planskih predvidevanjih naj bi ta investicija bila zaključena v letu 1984.

Ko govorimo o tej investiciji, je potrebno nujno upoštevati reprodukcijsko povezanost proizvodnih TOZD. V mislih imamo predvsem povezavo s TOZD Tovarna celuloze in papirja Medvode kot surovinsko bazo za našo in ostale TOZD.

Ta investicija je v sklopu investiranja v novi papirni stroj v Medvodah. Glede na spremenjeno situacijo v preteklih dveh letih so se začetne aktivnosti, vezane tako na investicijo v PS II in AC II premaknile na konec leta 1984. Sklepamo torej, da efektov investiranja v tem srednjeročnem obdobju ni možno pričakovati. Določene aktivnosti v tej smeri, tako v TOZD Kemija

Celje, kot v Medvodah so že stele. V mislih imamo rekonstrukcijo ki je pravkar v teku v Medvodah.

KARBON PLASTIK:

Vse aktivnosti v zvezi s proizvodnjo karbon in indigo plastika morajo v naši TOZD biti usmerjene v smislu iskanja možnosti proizvodnje na obstoječem strojnem parku, bodisi v TOZD Kemija Celje ali v TOZD Kemija Šempeter. Na ta način bi proizvodnja plastik filma bila v tem srednjeročnem obdobju realnost.

Delo pri proizvodnji osnovne poliestrske folije je v sodelovanju s Tvrnico za izradu poliesterske folije Bor v takšni fazi, da omogoča redno proizvodnjo.

Delo na »manjših« investicijah v naši TOZD poteka brez večjih zastojev in bodo pravočasno realizirane.

ZAKLJUČKI:

Moj prihod na opravljanje del pomočnika direktorja TOZD za ekonomsko področje je v letu 1979 sovpadal z zaključkom srednjeročnega obdobja, ki je za TOZD Kemija Celje bilo investicijsko najbolj razgibano. Z zaključkom nove investicije v AC papir leta 1978 se je začel nagel vzpon in obenem preobrazba TOZD. Po doseženem celotnem prihodku je TOZD Kemija Celje postala vodilna TOZD v okviru DO Aero. Obenem pa je postala povezanost s TOZD Tovarna celuloze in papirja Medvode kot glavnim oskrbovalcem papirja za nadaljnjo predelavo, vse večja in pomembnejša.

Delo na področju ekonomskega vodenja TOZD pa ne more biti uspešno, oziroma še točneje ne more obstajati brez dobre povezave z vsemi službami tako v TOZD Trženje, kakor tudi v DSSS. Poleg tega daje temu delu še poseben pečat specifično organizirana temeljna organizacija v Medvodah, kjer se odnosi tako nabave, financ, ugotavljanje skupnega prihodka doma in v tujini neposredno urejujejo med dvema TOZD. Če upoštevamo še delo znotraj TOZD na tem področju, ki izhaja iz same narave

dela, ugotovimo delokrog, s katerim se oseba, ki ta dela opravlja, srečuje.

Gre torej za delo, ki je nekakšen vezni člen med proizvodno TOZD in deli na svobodni menjavi dela (TOZD Trženje in DSSS) ter delo, kjer sta prek internih tržnih cen ali prek skupnega prihodka povezani dve ali več proizvodnih TOZD.

Pri obravnavi realizacije programa sem se dotaknil le najpomembnejših področij dela. Tudi ostala področja, kot so temeljitše urejevanje dohodkovnih odnosov, razvojna dejavnost, kadrovska struktura, izboljšanje delovnih in življenjskih pogojev, nagrajevanje po delu, itd. niso nič manj pomembna in zahtevajo za njihovo razrešitev polno organiziranost.

Ves ta splet področij je v končni fazi potrebno družbenopolitično in samoupravno verificirati v TOZD, spraviti v življenje, pravočasno in sproti informirati delavce...

Danes je situacija v TOZD Kemija Celje precej drugačna od one izpred štirih let. Realnost je takšna, da planskih kazalcev ne dosegamo, večji del dohodka oz. akumulacije se iz predelovalne industrije seli v surovinsko osnovo, investiranje je postalo otežkočeno, če že ne onemogočeno, itd...

V takšnih okoliščinah mora za dosego planskih ciljev biti povezovanje proizvodne TOZD z vsemi spremljajočimi službami na nivoju DO maksimalno in glede na usmerjenost na izvoz morajo interesi DO biti pred interesi posamezne TOZD. Na dolgi rok je to prednost tudi za vsako posamezno TOZD.

Misel, ki se mi ob koncu poraja in ki bi jo rad povedal, je sledeča:

Delo delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi ne more in ne sme izhajati iz opisa del in nalog. Je mnogo širše ter zahteva od nas angažiranje tam in na takšnih področjih, kjer s svojo sposobnostjo ter izobrazbo lahko najbolj pripomoremo k uspešnemu delu TOZD in DO kot celote.

TOZD GRAFIKA

Dne 28. julija 1983 je delavski svet TOZD Grafika na razpisana dela tehničnega vodje TOZD ponovno imenoval

SUŠTERIČ Andreja, dipl. ing. kemijske tehnologije za dobo štirih let (drugi mandat).

Tovariš SUŠTERIČ Andrej je v naši delovni organizaciji zaposlen od leta 1971, pred tem pa je delal v podjetju Slovenijaceste.

V naši delovni organizaciji je opravljal pred imenovanjem za prevzem del s posebnimi pooblastili dela kontrolorja surovin, vodje centra kakovosti v DSSS in vodje kontrole kakovosti v TOZD Grafika.

Povzetek programa dela in razvoja za naslednje mandatno obdobje imenovanega delavca je naslednji:

Vsa moja delovna doba, to je več kot 12 let, je vezana na »AERO«, kjer sem se zaposlil 1. 6. 1971. Od samega začetka in nato 8 let sem delal na področju kontrole kakovosti in sicer: prvo leto kot »kontrolor surovin« v sedanji TOZD Kemija Celje, nato več kot štiri leta v DSSS na delovnem mestu »vodje centra kakovosti« na nivoju DO ter nazadnje dve leti in pol kot »vodja kontrole kakovosti« v TOZD Grafika. S svojimi sodelavci sem v tem času organiziral in uvajal sistem »integralne kontrole kakovosti« v celotni delovni organizaciji ter nazadnje ustanovil in organiziral službo kontrole kakovosti v TOZD Grafika. Glede na vse dodatno izobraževanje je kontrola kakovosti tudi moja ožja strokovna specialnost ter ne nazadnje in še vedno moja »velika ljubezen«!

Na sedanjem delovnem mestu »tehnični vodja TOZD Grafika« sem že drugo mandatno obdobje! Začetek je bil tu težak ne samo zaradi v glavnem meni samemu prepuščenega uvajanja v to delo in področje, ampak predvsem zaradi izredno težkih pogojev gospodarjenja, ki so se od mojega začetka na tem delovnem mestu praktično iz dneva v dan stopnjevali. Prav zaradi tega je bilo moje delo v tem času manj

strokovno kot na področju kontrole kakovosti, ampak sem se moral in se še velikokrat ukvarjam predvsem z organizacijskimi in poslovnimi problemi ter pomanjkljivostmi tako v proizvodnji, kakor tudi v celotni TOZD. Mnogokrat sem pri tem moral delovati in ukrepati kot navaden »referent za intervencije«, vendar sem se pri vsakem takem problemu vselej trudil reševati ga dolgoročno z vnaprej določenim dogovorom ali navdilo. Še posebej sem se vedno angažiral in si vzel časa za sodelavce v proizvodnji, njihove želje in probleme, saj smatram in sem o tem vedno prepričan, da leži v tem ključ rešitve marsikaterega problema v neposredni proizvodnji. V tem času sem se pri svojem delu angažiral predvsem na področju:

- organizacije in uvedbe informacijskega sistema proizvodnje

- reorganizacije, kadrovske zasedbe in delovanja službe vzdrževanja

- problematike varstva pri delu ter tozadavnega izobraževanja in usposabljanja delavcev v proizvodnji

- vzpodbujanja in pospeševanja inovacijske dejavnosti

- izvozne problematike

- urejevanja osebnih dohodkov (AODN) in posebnih oblik stimulacije

- splošne organizacije proizvodnje in poslovanja.

V bodoče pa bi morala biti usmeritev razvoja in proizvodnje v TOZD Grafika predvsem

1. specializacija

2. visoka kvaliteta

3. masovnost

4. poudarjen izvoz

kar po posameznih točkah pomeni:

1. Razvijali in osvajali naj bi glede na tržne potrebe takšne izdelke, ki jih ni v stanju izdelati nihče v SFRJ.

2. Kvaliteta naših izdelkov in uslug bo v bodoče in ne glede na trenutno situacijo še bolj odločilnega pomena. Zato jo je potrebno dvigniti do čim optimalnejšega nivoja in jo vzdrževati s koncepcijo integralne kakovosti.

3. Masovnost enakih ali podobnih izdelkov za znanega in neznanega kupca naj bi tudi v bodoče predstavljala osnovni in pretežni vir pridobivanja dohodka TOZD Grafika. Pri tem naj bi se čimbolj izogibali »drobnjakarstvu« in predvsem del, ki jih glede na strojno opremo in znanje nismo v stanju dovolj kvalitetno opraviti — ne za vsako ceno!

4. V izvozu smo v zadnjih letih sicer naredili precejšen korak predvsem na področju neskončnih obrazcev (IBM — Evropa), vendar bi ga morali povečati tudi na drugih področjih oziroma pri neskončnih obrazcih »obogatiti«. Tudi vprašanje skupnega izvoza ostaja še vse preveč odprto in nedorečeno, a za izvoz TOZD Grafika ključnega pomena!

Za izpolnjevanje navedenih ciljev so po mojem mnenju potrebni predvsem naslednji tehnološki in organizacijski posegi:

- dopolnitev oziroma izpopolnitev obstoječe strojne opreme, kar bi pripomoglo k določeni specializaciji in ekonomičnosti proizvodnje

- poudarek na organizaciji in delu prototipne delavnice, ki naj bi skrbela za že omenjene izboljšave in izpopolnitve obstoječe strojne opreme ter izdelavo manjših novih strojev

- ustanovitev oddelka priprave (t. i. »form test«), ki naj bi pomenil začetek vsake konkretne proizvodnje oziroma grafičnega izdelka

- postopen prehod na računalniško vodenje proizvodnje

- poudarek na izboljšani organizaciji priprave dela in same neposredne proizvodnje;

- natančnejša definicija in razmejitev funkcij operativni razvoj — tehnologija — proizvodnja — kontrola kakovosti;

- še večji poudarek na delu službe vzdrževanja in domači izdelavi rezervnih delov;

- celovita podoba naše TOZD oziroma našega dela in poslovanja;

- še večji poudarek na kadrovski politiki TOZD in načrtnejšim izobraževanjem in usmerjanjem posameznikov.

Svojo vlogo pri realizaciji predlaganega programa dela in razvoja v TOZD Grafika moram izpolnjevati predvsem v organizaciji in nadzoru vseh nalog in ukrepov ter stalnem koordiniranju proizvodnje z vsemi spremljajočimi funkcijami znotraj in izven tehničnega sektorja oziroma TOZD. Posebno pozornost pa je pri tem treba posvetiti tudi razvijanju medsebojnih odnosov, tehnološki in delovni disciplini,

inovacijski in razvojno-raziskovalni dejavnosti, različnim oblikam stimulativnega nagrajevanja po delu ter preko stalnih in rednih sestankov samoupravnih skupin predvsem uveljavljanju osnovnih načel samoupravljanja in soodločanja v tehničnem sektorju, pa tudi celotni TOZD Grafika. Ne nazadnje in glede na trenutni težak položaj pa je potrebno stalno razvijati

in krepiti odnose z ostalimi TOZD in DSSS, kar še posebej velja za TOZD Medvode in TOZD Kemija Celje, s katerima je TOZD Grafika življenjsko, proizvodno in dohodkovno povezana. Skratka — vsi skupaj se moramo čimbolj truditi, da bomo »TOZD-ovske« interese podredili skupnim »aerovskim«, saj le tako lahko pričakujemo naš boljši danes in jutri!

DSSS

Delavski svet delovne organizacije je na seji 16. 8. 1983 na razpisna dela pomočnika glavnega direktorja za poslovno koordinacijo imenoval

Jelisaveto PODGORNIK, dipl. ing. kemijske tehnologije za dobo štirih let (prvi mandat).

Tovarišica Jelisaveta PODGORNIK je v naši delovni organizaciji zaposlena od leta 1966 pred tem pa v TT Prebold. V naši delovni organizaciji je opravljala dela vodje laboratorijev, vodje proizvodnje in vodje TOZD Kemija Šempeter.

Predlog koncepta o načinu realizacije razvojnega programa, ki ga je pripravila je sledeč:

V prvem in drugem letu izvajanja srednjeročnega plana je plačilno bilančni položaj postal največja razvojna usmeritev. Na vseh nivojih sprejeti ukrepi za pospeševanje izvoza in za uskladitev izvoznouvoznih razmerij, zato tudi ekonomski odnosi s tujino ostajajo izhodišče in osnova razvoja in realizacije razvojne politike tudi v DO Aero.

Poslovne odločitve naj bi imele pri tem selektiven pristop z večjim poudarkom na tistih odločitvah, ki nam bodo zagotovile ne samo obstoj, ampak tudi možnost realizacije razvojnega programa. Pri tem želim poudariti dejstvo, ki v Aeru še ni v celoti priznано, da razvoj DO pomeni tudi napredek cele vrste dejavnosti kot so npr. investicije, računalništvo, inovacije, marketing idr., vključno seveda z osnovnimi nosilci tehnološkega in tehničnega razvoja, kot so razvojna služba na nivoju DO in operativni razvoji v TOZD,

Vloga vseh naštetih dejavnikov postaja vedno pomembnejša vsled nujnega zmanjšanja uvozne odvisnosti, kar pa vedno ne bo možno doseči kratkoročno, zlasti ne na področju surovinske osamosvojitve. Tu je nujna večja strpnost in zaupanje v večanje lastnega znanja. Primer perspektivne neodvisnosti od uvoza je razvijanje aktivnega pigmenta, ki danes predstavlja izredno visoko postavko iz uvoza pri proizvodnji

samokopirnih papirjev. Naloga bo izredno kompleksna, ker bo morala vključevati tudi druge delovne organizacije, od pridobivanja naravne rude do predelave te v ustrezno kemično obliko.

Kljub temu pa kaže, da bomo morali pristati tudi na dejstvo, da bomo morali del tehnologije še naprej kupovati, vendar prav kupovati. Pri tem naj bi veljala načelna rotacija, kupiti, naprej razvijati in prodati naprej. Pri tem je potrebno doreči vlogo funkcije razvojne službe in operativnih razvojev z načelno opredelitvijo smeri, sicer se bodo strokovni potenciali začeli izgubljati v iskanju uspehov oziroma ne-

uspehov drugih. Ostre ločnice sicer ni možno potegniti, k edinemu skupnemu cilju — uspehu — naj bi vodili dogovori in opredelitve, ter obvezno upoštevanje teh smernic.

Danes je že jasno, da obstoj in razvoj v DO Aero sloni na izvozno usmerjeni proizvodnji. Osnovni proizvodi za izvoz morajo še nadalje imeti prednost in ostati nosilci izvozne usmerjenosti (samokopirni papir, selotejp, grafični proizvodi), predvsem proizvodi najvišje možne stopnje predelave. Istočasno bi se moral uveljaviti proces spreminjanja proizvodnje — opuščanje proizvodnje, ki ima ekstenziven značaj in uvažanje nove, tako po znanju kot po tehnologiji zahtevnejše proizvodnje, katere rezultat bodo vedno novi proizvodi. V situaciji, ki smo ji priča pa smatram, da smo zamenjali nekatere stare proizvode, npr. umetniške oljnate barve, klasika v grafiki, ki so lahko še tržno zanimivi, zato naj bi napravili inventuro le-teh in ocenili možnost proizvodnje in plasmata, če je treba tudi na račun sovlaganja v proizvodnje izven Aera, za doseganje večje izvozne usmerjenosti. Nekateri od teh procesov so dolgotrajnejši in jim spričo nujnosti reševanja tekočih problemov ne posvečamo pozornosti, ker pač od njih ne vidimo rešitve jutri, ko nam je potrebna. Kljub temu bo treba take oblike, ki bi bile tudi kadrovske, programske, tehnološko-razvojne in tržno-dohodkovno specializirane celote uveljaviti tudi izven meja DO.

V izvozno usmerjeni proizvodnji bo moral kvaliteten vidik pre-

vzeti še večjo vlogo. Konkurenca na svetovnem trgu je vedno ostrejša, kupci pa zahtevnejši, medtem ko naš čut za zahtevnost in občutljivost zunanjih partnerjev do kvalitete še ni najbolj zaostren.

Za uspešno realizacijo razvojnega programa bo potrebno iskati vedno nove in višje oblike delovanja. Na eni strani povezovanje s tehnološko razvitejšimi, na drugi strani pa sodelovanje z manj razvitimi tako v jugoslovanskem prostoru kot izven njega, s ciljem izkoristiti njihove ugodnosti za nas in istočasno njim nuditi pomoč v oblikah, katere smo mi v našem razvoju prerasli.

V nadaljevanju opredeljujem nekaj glavnih razmišljanj o lastni vlogi pri doseganju zastavljenih ciljev:

Razpisana dela in naloge jasno opredeljujejo funkcijo koordinacije v poslovnem smislu in z nivoja pomoči delom in nalogam glavnega direktorja.

Na osnovi statusa člana poslovnega sveta želim enakopravno in s polno odgovornostjo prevzemati odločitve, ki bodo vodile k ciljem razvojnega programa. Ker bodo prevzete odločitve po samouprav-

ni potrditvi terjale usklajene akcije smatram, da lahko večji del ustrezne koordinacije prevzamem z obvezo doslednega zasledovanja in usmerjanja.

Med prvimi nalogami vidim koordinacijo v smislu rešitve odprtih oziroma nedorečenih stališč kot so že v predlogu koncepta omenjeni: razvojna služba — operativni razvoj, kvaliteta, višje oblike sodelovanja ter s tem neposredno vplivati na doseganje ustrežnejše izvozne učinkovitosti. V slučaju povezovanja z DO izven celjske občine ocenjujem možnosti usmerjanja dejavnikov v lastni DO. Funkcija povezovanja bi pomembno vlogo sprejela v različnih smereh, kjer dosedaj to ni bilo izrazito, kot npr. razvojna funkcija v celoti, področje enotne kvalitete in zasledovanje planskih ciljev tako srednjeročnih kot letnih, kar je tudi v nekem smislu uresničevanje razvojnih ciljev. Na področju inovacijske dejavnosti predlagam dopolnitev izhodišč in s tem večjo vrednotenje in vzpodbudo za to dejavnost, tudi preko ustrežnejše oblike reševanja inovacijskih predlogov.

Ker razvoj DO pomeni tudi stalno razvijanje družbeno-poli-

tičnega dela predlagam stalne stike z nosilci funkcije ter po potrebi koordinacijo v smislu skupnih akcij za reševanje oziroma obravnavanje problematike in pripravo predlogov. Enak princip zagovarjam pri samoupravni strukturi, predvsem pa stalno prisotnost tam, kjer je čutili potrebo po sprotih informacijah v poslovnem smislu, kar večkrat onemogoča samoupravljalcem ustrezno odločanje.

Področje SLO in DS predlagam poglobiti v smislu dopolnitve in ustrežnejše oblike dejavnosti na nivoju TOZD. Vpliv na zaposlovanje produktivnih kadrov ne bo možno vedno direktno izvajati, več vidim možnega vpliva pri razvoju kadrov, t. j. sodelovanju, vzpodbujanju in v neki meri tudi vzgajanju zlasti mlajših sodelavcev, najbolj učinkovito seveda na osnovi pozitivnega zgleda.

Svoja razmišljanja sklenem z mislijo, da le z ustreznimi dogovori še ne bo možno zagotoviti kvalitetnega razvoja DO — brez doslednega izvajanja vseh nosilcev dogovarjanja ni za pričakovati uspeha, zato tudi želim načelo doslednosti zagovarjati vedno in na vseh nivojih.

Delavski svet delovne organizacije je po predhodnem mnenju delavskega sveta DSSS dne 16. avgusta 1983 na razpisna dela direktorja DSSS ponovno imenoval

Marijo MARULEC, mg. pravnih znanosti za dobo štirih let (drugi mandat).

Tovarišica Marija MARULEC je v naši delovni organizaciji zaposlena od leta 1973, pred tem pa je bila zaposlena v Službi družbenega knjigovodstva — podružnica Celje. V naši delovni organizaciji je najprej opravljala dela vodje pravne službe in vodje splošnega in kadrovskega sektorja.

Povzetek programa dela imenovane delavke za naslednje mandatno obdobje je sledeč:

Pri programu dela za naslednje mandatno obdobje ter obrazložiti svojih stališč in svoje vloge pri načrtovanju in izvajanju tega programa sem izhajala predvsem iz naslednjega:

Delovna skupnost skupnih služb opravlja vrsto zelo odgovornih in strokovnih nalog za temeljne organizacije. V poostrenih pogojih gospodarjenja imamo delavci delovne skupnosti še posebej zahtevno in odgovorno nalogo s svojim delom zagotoviti v največji meri možen delovni prispevek pri načrtovanju in izvedbi zastavljenih ciljev. Zato moramo in tudi bomo naša prizadevanja in delo usmerili prvenstveno na tista delovna področja, ki so ključnega pomena za doseganje planskih ciljev in uspešno gospodarjenje.

Delovna skupnost skupnih služb ima medsebojne odnose, obveznosti in odgovornosti s temeljnimi organizacijami v okviru delovne organizacije opredeljene v samoupravnem sporazumu o svobodni menjavi dela. Izhodišča in merila za svobodno menjavo dela pa je potrebno dopolniti in uveljaviti tudi druga izhodišča, to je poleg doseženega dohodka temeljnih organizacij tudi ugotavljanje

prispevka delovne skupnosti k dohodku temeljnih organizacij ter uresničevanje programa dela delovne skupnosti. Dopolnjevanje in spreminjanje odnosov svobodne menjave dela je zahtevna naloga, posebej v poostrenih pogojih gospodarjenja, slabših poslovnih rezultatih in nižjem dohodku temeljnih organizacij. Na drugi strani pa je ta naloga aktualna in potrebna posebej iz razloga, da je potrebno v večji meri izpostaviti dejavnost delovne skupnosti, odgovornost za strokovno, gospodarno in pravočasno opravljanje del, s tem pa tudi izpostaviti vpliv na večji dohodek temeljnih organizacij.

V programu dela sem izpostavila predvsem najpomembnejše naloge delovne skupnosti, ki imajo največji pomen in vpliv v celotni delovni organizaciji, zaradi česar jim velja nameniti prioriteto pozornost. Te dejavnosti oziroma naloge so predvsem naslednje:

— Kadrovska politika

Namenjam ji prioriteto pozornost, ker menim, da je kadrovska politika temeljna sestavina samoupravnega in poslovnega procesa v vsaki organizaciji združenega dela, ter odmevnost in posledice načrtnega in strokovnega pristopa, priprave kadrov, zaposlovanja in zaposlenosti kar največja.

Sodim, da v organizaciji združenega dela, kjer je kadrovska politika namenjena ustrezni pozornosti in pomen, je tudi načrtovanje in izvajanje ostalih poslovnih in samoupravnih nalog boljše in učinkovitejše. V delovni skupnosti imamo ustrezno, strokovno in teamsko organizirano delo pri pripravi strokovnih osnov za načrtovanje in izvajanje kadrovske politike. Tak način dela bomo uveljavljali še v naprej ter s tem zagotavljali ustrezne in potrebne strokovne osnove za načrtno, kvalitetno in dosledno iskanje, izbiro, usposabljanje, usmerjanje, zaposlovanje in motivacijo kadrov.

Svojo posebno nalogo in vlogo na tem področju pa vidim v potrebi, da na poslovodnem nivoju v temeljnih organizacijah in delovni organizaciji poskusim predočiti in uveljaviti ustrezen odnos do celovitosti te politike, njenega pomena in posledic, sestavnosti in neločljivosti v samoupravnem in poslovnem procesu, ne pa samo do parcialnih kadrovskih problemov. Svojo vlogo pa vidim tudi v aktivnem odnosu in strokovnem delu do družbenih dokumentov, samoupravnih aktov na tem področju.

— Razvojna dejavnost

Temeljni cilji razvoja delovne organizacije, v tem okviru tudi delovne skupnosti, so v načrtovanju in izvajanju investicij, s katerimi bomo povečali in racionalneje izkoriščali proizvodne kapacitete, proizvodnjo dvignili na višji tehnični nivo, zagotovili večji izvoz in zmanjšali uvoz; pospeševanje razvojno-raziskovalne dejavnosti, razvijanje in osvajanje novih izdelkov in programov, ki so dohodkovno zanimivi.

Na področju inventivne dejavnosti je še vrsta odprtih nalog, imamo predvsem inovacije s tehničnega področja, le v manjši meri oziroma skoraj nič pa inovacije s

poslovno-organizacijskega področja. V večji meri je potrebno spodbuditi množično inventivno dejavnost, pripraviti stimulatивnejši pravilnik o vrednotenju teh predlogov ter v večji meri informirati in spodbujati delavce k inventivnemu razmišljanju in dajanju ustreznih predlogov. Svojo vlogo zastavljam predvsem v skrbi za dosledno izvedbo zastavljenih nalog na področju razvojne dejavnosti, učinkovitejšem prikazu učinkov tega dela na poslovno uspešnost temeljnih organizacij, v pripravi novih in realnejših kriterijev za vrednotenje razvojne dejavnosti, v spodbujanju delavcev za inventivno razmišljanje.

— Planiranje

Nedvomno je opredeljevanje planskih ciljev nadvse pomembna in odgovorna aktivnost, v poostrenih pogojih gospodarjenja pa je potrebno strokoven in odgovoren odnos do priprave planskih dokumentov in realizacije postavljenih ciljev še posebej izpostaviti. Svojo nalogo na tem področju vidim v aktivnosti in strokovnem sodelovanju pri pripravljanju strokovnih osnov, v opredeljevanju, načrtovanju in izvajanju planskih ciljev in še posebej pri načrtovanju in izvajanju stabilizacijskih ukrepov za racionalno koriščenje porabljenih sredstev, delovnih sredstev in delovnega časa.

— Stimulacija in motivacija

Na tem področju se izvajajo strokovne naloge pri pripravi kriterijev in meril za ugotavljanje delovne uspešnosti. Naloga je strokovno zelo zahtevna, ima in bo imela veliko odmevnost na zadovoljstvo delavcev pri delu, in s tem na odgovorni odnos do dela. Naloga je odgovorna in odprta tudi iz razlogov, da je potrebno pri vsakem takem delu računati tudi na potrebno maso za osebne dohodke, poostreni pogoji gospodarjenja in manjši dohodek pa tega ne omogoča. V večji meri bo potrebno izpostaviti in razviti še druge načine in oblike stimulacije in motivacije delavcev kot pohvale in druga moralna priznanja, pomoč pri delu, podporo pri razvoju strokovnosti širih afirmacij ipd.

Svojo vlogo na tem področju vidim v posebej izpostavljenem

angažiranju in pomoči pri iskanju in opredeljevanju kriterijev in meril za realno ugotavljanje, merjenje ali ocenjevanje dela in rezultatov dela ter angažiranju za načrtovanje in izvajanje planskih ciljev in delovnih zadolžitvev, ki vplivajo na boljši poslovni uspeh in večji dohodek, spodbujanju delavcev delovne skupnosti za odgovoren odnos do dela ter z lastnim zgledom.

— V programu dela in v tem zapisu je nemogoče izpostaviti vrsto drugih delovnih področij, ki niso nič manj pomembna in nič manj zahtevna.

Program dela delovne skupnosti bo za vsako poslovno obdobje seveda podrobno opredelil celotno dejavnost delavcev delovne skupnosti, moja naloga in odgovornost pa je zagotoviti priprave kvalitetnega programa dela, zagotoviti izvedbo tega programa, s tem pa seveda vplivati na uspešno uresničevanje zastavljenih planskih ciljev in stabilizacijskih ukrepov.

Svojo vlogo pri načrtovanju, izvedbi, koordinaciji, organizaciji in kontroli programa dela oziroma delovnih nalog zastavljam na osnovi pristojnosti, pooblastil in odgovornosti, ki jih opredeljuje funkcija poslovodnega organa, kot član poslovnega in razvojnega sveta, kot vodja kolegija DSSS z aktivni modnosom in neposrednim angažiranjem pri načrtovanju in izvajanju poslovne politike v okviru delovne organizacije in še posebej delovne skupnosti, dajanju pobud za pripravo strokovnih rešitev in samoupravnih odločitev, spodbujanje teamskega dela, iskanju novih boljših, učinkovitejših in cenejših načinov dela ter skrbi za dobre medsebojne odnose in tovarštvo.

V vlogi individualnega poslovodnega delavca pa vidim tudi aktiven in odgovoren odnos do razvoja in poglobljanja samoupravljanja, delovanja samoupravnih organov in družbeno-političnih organizacij.

V delovni skupnosti pa je še posebej odprta in zahtevna naloga oziroma vloga direktorja za

boljšo koordinacijo dela in odnosov s temeljnimi organizacijami. Preko poslovnega sveta, kolegijev

temeljnih organizacij in delovne skupnosti, pa tudi z neposrednim osebnim angažiranjem bo potreb-

no doseči drugačen odnos do delovne skupnosti, ocenjevanja njenega dela in delavcev.

Delavski svet delovne organizacije je na razpisana dela glavnega direktorja DO Aero Celje na seji dne 17. oktobra 1983 imenoval:

Milana ZUPANČIČA, dipl. ing. kemije za dobo štirih let (tretji mandat).

V naši delovni organizaciji je zaposlen od leta 1973, pred tem pa v Cinkarni Celje. Za prevzem del glavnega direktorja je bil imenovan tretjič, pred tem pa je opravljal dela pomočnika glavnega direktorja.

V nadaljevanju objavljamo povzetek njegovega programa:

Nahajamo se v času svetovne recesije. Težki pogoji gospodarjenja v svetovnih razmerah se še bolj izrazito odražajo v domačem gospodarstvu. V takšni situaciji obstoja realna nevarnost, da ob obilici operativnih nalog za razreševanje tekočih problemov pride do stagnacije v razvoju DO. Rast delovne organizacije je bila v preteklem obdobju nadpovprečna. Pričakovati je namreč bolj zmerni razvoj v naslednjem obdobju. Planirane naloge v naložbe smo uspešno zaključili, z efekti poslovanja v tehnološkem smislu smo lahko zadovoljni, kakor tudi z doseganjem predvidenih zmogljivosti v vseh temeljnih organizacijah nam dajejo možnosti za povečano proizvodnjo, in kot večkrat rečeno: ...tudi za izvoz.

Osnovna naloga sedanjega trenutka in cilj nadaljnega razvoja je vezan na povečanje izvoza. Naša dolgoročna usmeritev v tem smislu je istočasno vezana na naš nadaljnji razvoj, saj brez pridobljenih deviznih sredstev, z lastnim izvozom za nujno pokrivanje potrebnega uvoza, ne moremo pričakovati uspešnega razvoja DO. Iz tega razloga moramo:

— količinsko in kakovostno povečati izvoz,

— poiskati nove oblike v zunanjetrogovinski menjavi (predelavni in kompenzacijski posli),

— intenzivno uvajanje v mednarodno menjavo z DVR prodajo lastnega znanja.

Glede na pomanjkanje deviznih

sredstev, ki bo še vedno prisotno v nekaj naslednjih letih in ga ne bo možno pokrivati z lastnim izvozom, je nujno nadaljevati z že uvedenim načinom samoupravnega sporazumevanja v skupne naložbe z izvozno intenzivnimi dejavnostmi.

Glede na to, da je danes najpomembnejši izvozni proizvod samokopirni papir, bo potrebno ustvariti pogoje za povečanje in kakovostno izboljšanje proizvodnje.

Rekonstrukcija celuloze v TOZD Medvode bo uspešno zaključena in s tem podani pogoji za varno proizvodnjo. Obstoječi programi za povečanje zmogljivosti papirja in nadaljnja kemična dodelava so izdelani in je to osrednja usmeritev v dolgoročnem razvoju DO Aero, vezano na povečanje količin osnovnega reprodukcijskega materiala, t. j. papirja.

Poleg dograjevanja reproverige, poteka smeri razvoja še v izpopolnitve proizvodov, ki se uporabljajo v informatiki ali v širšem smislu v reprografiji, ter samolepilnih materialov.

Ob navedenem razvoju naj bi še vedno skrbeli za obstoj tistih proizvodov, s katerimi si je Aero ustvaril svoj »image« (šolski program).

Iz vsega navedenega izhaja, da so naša jedra razvoja (tudi že izoblikovano na komisiji za dolgoročni plan) naslednja:

- celuloza in papir,
- reprografija,
- grafični proizvodi,
- kaširani in laminirani materiali,
- barve.

— samolepilni materiali,

V naslednjem obdobju ni možno pričakovati enako intenzivne investicijske dejavnosti kot v preteklosti. Ocenjujem, da je nujno dopolnjevati strojno opremo z novimi kapacitetami, predvsem za povečanje proizvodnje, namenjene izvozu. Enako velja za programe, temelječe na dolgoročnem sodelovanju.

Delo razvojne službe mora biti usmerjeno v intenzivne raziskave možnega nadomestila pomembnejih reprodukcijskih materialov iz uvoza. Sodelovanje z drugimi delovnimi organizacijami v širšem jugoslovanskem prostoru naj bi dalo čim več uspešnih rešitev, vsak nadomestek pomeni zmanjšanje potreb po deviznih sredstvih. Določene naloge so v fazi raziskav (belilne zemlje), realizacije (različne kakovosti papirjev) in priprav (smole). Povezovanje z raziskovalnimi inštituti naj bi bila stalna oblika dela tudi v bodoče.

Integracije, opravljene v preteklosti, so dale zjelo dobre rezultate. Proces povezovanja naj bi tudi v bodoče bil ena od oblik uspešnega povečevanja proizvodnega programa, upoštevajoč predvsem možnosti ponudbe v mednarodni menjavi.

Zaradi medsebojno poslovno-organizacijske in tehnološke povezanosti kot tudi zaradi enotno dogovorjene razvojne politike, ki temelji na skupnih naložbah, so v DO ustvarjeni pogoji združevanja dela in sredstev na osnovah skupnega prihodka in dohodka. Ugrajevanje novih družbeno-ekonomskih odnosov (dohodkovnih odnosov) je pogoj uspešnega dolgoročnega razvoja delovne organizacije. Ob oteženi gospodarski situaciji, v kateri se nahajamo, ob zaostrenih pogojih investiranja moramo v dejanski ureditvi dohodkovnih odnosov še toliko prej spoznati osnovni motiv povezovanja medsebojnih interesov TOZD.

Z novimi organizacijskimi ukrepi in s poglobljanjem samoupravnih odnosov moramo v bodoče zagotoviti ustvarjanje dobrih poslovnih rezultatov.

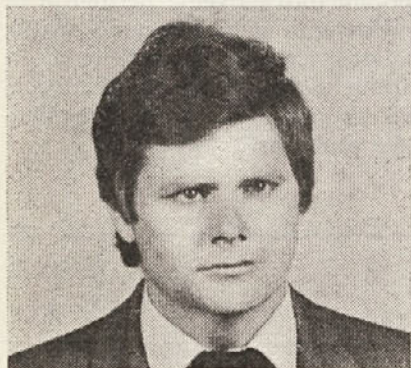
TOZD TRZENJE

Delavski svet TOZD Trzenje je na seji 28. julija 1983 imenoval na razpisana dela vodje sektorja zunanje trgovine

Viktorja GORIČKI, dipl. ekonomist za dobo štirih let (prvi mandat).

V naši delovni organizaciji je zaposlen od 1. 11. 1983, pred tem pa v ZGEP Pomurski tisk, Murska Sobota, kot izvrševalec zunanjetrogovinskega posla.

Objavljamo povzetek programa dela imenovanega delavca:

PROGRAMSKE ZASNOVE ZUNANJETRGOVINSKEGA POSLOVANJA DO AERO

Zivimo v časih, ko so ekonomski odnosi s tujino dobili osrednje mesto v našem vsakdanjiku in ob njih nenehno zadevamo bodisi kot proizvajalci v združenem delu, bodisi kot porabniki v potrošni sferi.

Pozornost, ki jo danes posvečamo tem odnosom je namenjena in usmerjena v stabilizacijske napore na vseh ravneh: od makroekonomskih, mezoekonomskih do mikroekonomskih družbenih tvorb.

Aero Celje je vsekakor ena od tistih OZD, v kateri se stanje njenih zunanjetrgovinskih odnosov zelo intenzivno odraža tako na pogojih gospodarjenja kot tudi na rezultatih gospodarjenja.

V razmerah, ko je večina proizvodnega programa s polovico vložka odvisna od tujine, tudi ne more biti drugače.

Tako je osnovni cilj zunanje trgovinskega poslovanja v AERU v teh razmerah podan kot objektivna nujnost, saj se preko njega uresničuje najbolj osnovni cilj OZD, to je reproduciranje razmer za svojo samoohranitev (t. j. nadaljevanje poslovanja).

Z vidika deviznih bilanc TOZD pomeni zagotavljanje treh osnovnih pogojev:

— pogojev za odvijanje reprodukcije na načrtovanem nivoju;

— pogojev za odplačilo inozemskih kreditov (glavnice in obresti);

— pogojev za razširjeno reprodukcijo z vložki nove opreme iz uvoza.

Uresničevanje teh pogojev je najbolj sintetično opredeljena delovna naloga, ki zadeva vodenje zunanjetrgovinskega sektorja AERA.

Posebno teži v zagotavljanju pogojev dobivajo izvozna prizadevanja. Izvoz mora dobiti prednostni položaj v oskrbi s surovinami, v proizvodnji in v izdoba- vi ter transportu.

Izvoz mora v prvi vrsti biti samozadosten, to je sposoben se obnavljati v razmerah, ko je treba polovico zasluženih deviz odvesti za potrebe izven OZD. Izvoz je treba v določeni meri prestrukturirati, tako da bo sposoben dajati tudi določene neto devizne učinke. Izvoz je tudi ti- sti faktor, ki naj bi opravičeval nove naložbe.

V izvozu pa bo potrebno za- sledovati naslednje cilje:

— izvoz izdelkov čim višje stopnje predelave;

— izvoz izdelkov, v katerih je čim več domače substance;

— izvoz izdelkov, ki vključu- jejo čim več lastnega znanja;

— izvoz izdelkov, ki so čim bolj delovno intenzivni.

Nekatere sistemske rešitve, npr. način odvajanja deviz za splošne družbene potrebe, ter stanje pri oskrbi s surovinami in repromaterialom nam nareku- jejo tudi povečanje poslov do- delave, predelave in oplemenite- nja za tuje kupce. Podobno ve- lja za kompenzacijske posle, kjer se dodatno upošteva še pla- čilna zmožnost tujega kupca.

V letu 1984 bo vsekakor po- trebno doseči izvozne rezultate, opredeljene v planskih dokumen- tih in ki sumarno pomenijo 13,2 milijona dolarjev konvertibilne- ga in 1 milijon dolarjev klirin- škega uvoza.

To je naloga vodenja zunanje- trgovinskega sektorja, vodenja ki se vključujev zunanjetrgovin-

ske operativno. Vključuje se v po- membnejših izvoznih akcijah, merila za pomembnost pa so lahko: velikost posla (vrednost- no), osvajanje novih trgov, dol- goročni vidiki poslov, zahtevnost posla z vidika spoznavanja med- narodnega marketinga, itd.

Vsekakor pa je še pomembnej- ši vidik povezave z operativno (so)oblikovanje določenih poli- tik, kot so: politika cen na tu- jih trgih, politika financiranja izvoznih poslov, strategije nasto- pov na posameznih trgih, deviz- na politika OZD in podobno. Stalne sistemske spremembe za- htevajo nenehno prilagajanje poli- tik kot meja, začrtanih zuna- njetrgovinski operativi in če se to ne dogaja sproti, se čutijo vrzeli s posledicami, na primer: izvoz za vsako ceno, zamujanje plačil iz tujine, devizno likvid- nostni problemi, itd.

Posebno skrb mora vodenje zunanjetrgovinskega sektorja po- svečati tudi odnosom reproduk- cijskih povezav posameznih TOZD in tudi navzven, nasproti drugim OZD. To je danes eno od najkočljivejših področij zu- nanje trgovine, saj je mnogokrat potrebno koordinirati interese, ki se medsebojno povsem ne u- jemajo. Potrebno je najti meri- la za skupne nastope in za deli- tev njegovih rezultatov in v kon- kretnih programih skrbeti za njihovo uresničevanje.

Vodenje zunanjetrgovinskega sektorja ima tudi svojo organi- zacijsko plat. To pomeni oprav- ljanje del in nalog v zvezi:

— z organizacijo dela ZT sek- torja;

— z ekonomičnostjo poslova- nja ZT sektorja;

— s storilnostjo dela v ZT sek- torju;

— z motivacijskimi procesi v ZT sektorju;

— koordinacijo nalog ZT sek- torja z pobudami, željami, na- ročili TOZD in DO

Vse te naloge so prav tako po- membne kot naloge v zvezi z operativno in imajo trajno nara- vo. Organizacija dela mora biti usmerjena v učinkovitost. Eko- namičnost poslovanja pomeni, da morajo stroški biti upravičeni

z rezultati dela. Storilnost poslovanja pomeni tudi pravočasno opravljanje nalog, točnost njihovih izvedb, ustrezen napor glede na pričakovane in dosežene rezultate.

Vodenje ZT sektorja zahteva prilagajanje njegovega poslovanja željam in zahtevam proizvajalnih TOZD, kot dohodkovnim nosilcem. Ti so končni nosilci ekonomskih odnosov s tujino in prav v njihovem poslovanju se potem najbolj odraža kvaliteta teh odnosov.

Enaka po pomembnosti je tudi koordinacija poslovanja ZT sektorja proti DO kot celoti oziroma proti funkcijam, ki se zagotavljajo na nivoju DO. To pa je predvsem funkcija financira-

nja, ki je po ekonomskih zakonitostih neminovni spremljevalec in pogoj vsake dejavnosti, naj si bo proizvodne ali tržne, torej tudi zunanjetrgovinske.

V letu 1984 bo potrebno narediti bistveni korak k izboljšanju kvalitete izvozne proizvodnje, kar bi nam omogočilo večjo prisotnost na nekaterih trgih, hkrati pa »razbremenilo« pritiske na cene. Eden od bistvenih pogojev za kvaliteto je tudi kontinuiteta proizvodnje, ki jo med drugim zagotavlja ustrezna devizna likvidnost, delno tudi v povezavi z ustreznim nivojem izvoza.

Tako je torej vodenje ZT sektorja pojmovati kot kompleksno

nalogo, kjer se komercialna opravila prepletajo z organizacijskimi deli. Glede na sedanji nivo ZT odnosov so cilji jasni in določeni tako z večjo kvaliteto kot kvantiteto. Nekatera znamenja kot so: večja izvozna povezanost po reproverigi, povečano povpraševanje po glavnih izvoznih artiklih, premostitev največjih devizno likvidnostnih problemov, itd. so dobra spodbuda, da se z večjim optimizmom zazremo v naše bodoče ZT poslovanje in otvorimo željne cilje. To bi bilo potem tudi največje priznanje za opravljeno delo ne samo vodje, ampak celega ZT sektorja in sploh vseh, ki se tako ali drugače vključujejo v zunanjetrgovinske aktivnosti.

IPIS — NOV PROJEKT AERA

1. UVOD

»IPIS« to je beseda, ki jo v zadnjem času v Aeru večkrat slišimo. Kaj pa je to, ima skoraj vsak svojo predstavo. Zato mislimo, da ne bo odveč nekaj besed posvetiti tudi temu novemu projektu Aera.

»Za demokratično družbo je izrednega pomena resnično neodvisen in demokratičen sistem informacij. Naša socialistična samoupravna družba pa daje izjemne možnosti za graditev integralnega in notranje povezanega poštenega sistema informatike, ki bo dejansko samo v službi delovnega človeka in njegovih samoupravnih skupnosti in družbenih organizacij.« (cit. Edvarda Kardelja)

Sedanje gospodarske težave, zlasti pa naš nadaljnji družbeno-ekonomski razvoj, zahteva večje upoštevanje ekonomskih zakonitosti in ekonomskih meril, kar lahko zagotovimo le s celovitim in notranje povezanim informacijskim sistemom. Ta mora zagotoviti tako zbiranje, zajemanje, obdelavo ter spremljanje podatkov, kakor tudi nadzor in analizo z oblikovanjem informacij. V to

pa so seveda vključene notranje informacije, kot tudi informacije iz okolja.

Velikost Aera, organizacijska razvejanost ob istočasni poslovno-tehnični povezanosti posameznih temeljnih organizacij in nena- zadnje naše srednjeročne in dolgoročne usmeritve s specifičnimi potrebami, nas navajajo k temu, da ugotovljamo nujnost izgradnje **INTEGRALNEGA POSLOVNO INFORMACIJSKEGA SISTEMA**. Potrebe v grobem poznamo, definirati pa moramo zahteve, opredeliti področja, način razvoja, usmeritve pri porabi strojne in systemske opreme. Sprejeti bomo torej morali **dolgoročne usmeritve in srednjeročni plan razvoja informacijskega sistema**. Dodatna nabava strojne opreme mora biti posledica jasno začrtanih ciljev.

Stanje, v kakršnem se trenutno nahajamo, neusklajenost informacijskih sistemov naše družbe z vedno novimi in širšimi zahtevami po informacijah, zahtevajo permanentno povečanje obsega živega dela, pogosto »rutinskega« in ponavljajočega, ki bi ga lahko ob dograjenem informacijskem sistemu, racionalizirali in usmerili na bistveno višji kvalitetni nivo. Ob tem je in mora biti osnov-

ni cilj **zagotoviti kvalitetno in ažurno poslovno informatiko na najbolj racionalen način** in s tem poiskati optimalno kombinacijo klasičnih metod dela z računalniško podprtim sistemom.

2. KAJ JE PROJEKT »IPIS«

V gornjem uvodu smo skušali podati nekaj osnovnih izhodišč izgradnje »IPIS«. Vendar moramo ponovno opozoriti, da lahko v okviru projekta »IPIS« pridobivamo podatke in informacije bodisi preko avtomatske obdelave podatkov v okviru računalniško podprtega informacijskega sistema ali pa na druge načine.

Najčeseje pa se vse aktivnosti povezane z uvajanjem računalništva združujejo v projekt avtomatske obdelave podatkov. Končni cilj AOP projekta je »vesti avtomatsko obdelavo podatkov«. Izgradnja poslovnega informacijskega sistema pa opredeljuje projekt AOP širše. V zadnjem času ne govorimo več o projektu AOP, temveč o projektu izgradnje računalniško podprtega informacijskega sistema. Končni cilj tako zasnovanega projekta je izgraditi računalniško podprt informacijski sistem v DO. Izgradnja računalniško podprtega informacijskega sistema

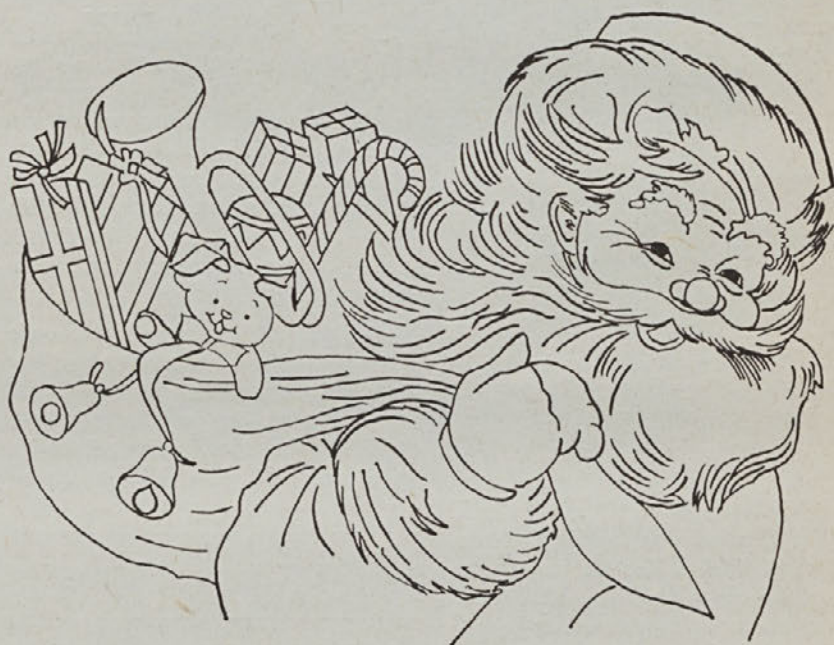
bilten

OO ZSMS DSSS

SREČNO 1984

VSEM MLADIM PO LETIH IN
PO SRCU
ŽELIMO V LETU 1984
ČIM MANJ PODRAŽITEV IN
VEČ POŽIVITEV.
VEČJE PLAČE
DA NAM BODO SPET
PRAV HLACE,
MANJ USMERITEV
DA SE REŠIMO ZAMEGLITEV.
PA VEČ DEVIZ, DA PRIDEMO
IZ KRIZ!

POROČILO O DELU OO ZSMS DSSS V LETU 1983

Dosedanje delo mladih v DSSS je bilo dokaj uspešno, čeprav ne moremo trditi, da so v delo bili vključeni vsi mladinci DSSS. Kljub temu menimo, da je prav, da vas seznanimo o svojem delu.

V letu 1983 smo izvedli anketo o aktivnosti članov OO ZSMS DSSS, katere namen je bil ta, da bi k delu pritegnili čimveč mladih, da bi ugotovili zakaj nekateri mladinci niso aktivni in da bi pridobili podatke o aktivnosti mladih izven DO. Organizirali smo razgovor s strokovnimi delavci o izobraževanju, o štipendijah, o zaposlovanju in o stanovanjskih vprašanjih, udeležili smo se mladinske politične šole v Dobrni in

sodelovali na letnem rekreacijskem srečanju grafičnih delavcev.

Pripravili smo mladinski izlet na Dolenjsko, izdali štiri stenske časopise, v Našem Aeru pa mladinski bilten, ki bo odslej izhajal v vsaki številki, pripravili smo proslavo ob Dnevu republike ter kulinarčno razstavo. Kot stalne naloge smo obravnavali gradivo iz občinske konference ZSMS Celje ter z njimi sodelovali, prav tako smo sodelovali z ostalimi OO ZSMS v naši DO ter ostalimi družbeno političnimi organizacijami. V delo naše OO smo vključevali novozaposlene mladince.

Vendar s tem naš akcijski program še ni izčrpan, saj bomo do

konca leta imeli akcijo zbiranja odpadnega papirja in čiščenje arhive, stare fascikle bomo usposobili za nadaljnjo uporabo, opravili bomo razgovor s pripravniki v sodelovanju s kadrovsko-socialno službo, ob novem letu zopet kulturni program in morda še kaj.

Na splošno je opaziti, da aktivnost mladih v naši OO narašča in da se vse bolj zavedamo svoje osnovne vloge v naši socialistični samoupravni družbi, da je delo naše OO potekalo v letu 1983 dokaj uspešno, seveda pa bomo vse pomanjkljivosti skušali odpraviti v prihodnjem letu.

Vesna Kropivšek

PREDSTAVLJAMO VAM...

Danes vam predstavljamo VE-SNO KROPIVŠEK, predsednico osnovne organizacije ZSMS DS skupnih služb.

Pogovor je potekal takole:

— Najprej te prosim, da kot je ob takšnih priložnostih navada, poveš nekaj o sebi:

— Rojena sem 16. 6. 1963 v Celju, Maistrova 16.

— Kdaj si prevzela funkcijo predsednice OO ZSMS DSSS in s kakšnimi občutki?

— V DO sem se zaposlila leta 1982, že v letošnjem letu pa sem bila izvoljena za predsednico OO. Kot vidite, sem se v delo OO kar hitro vključila. Res pa je, da so moja gledanja na delo OO ZSMS optimistično obarvana, kar je pri t. i. zelencih povsem običajno. Moram reči, da je bilo sprva hudo, ker pa mi stojijo ob strani aktivne mladinke, ki so mi takoj ob prevzemu funkcije predsednice obljubile pomoč in ki mi jo tudi ob vsakem trenutku nudijo, sem se še kar nekako znašla in mislim, da je delo pričelo teči dokaj dobro.

— Ali se ti zdi, da se delovanje mladih v DO razlikuje od dela na srednji šoli?

— Vsekakor. V šoli je namreč število mladincev preveliko, da bi se dalo upoštevati želje, predloge in mnenja vseh. Poleg tega menim, da je za slabše delo kriva prevelika pasivnost, s katero se večkrat srečujemo tudi v DO.

V DO je situacija boljša v to-

liko, ker nas je manj, lažje se zberemo in dogovorimo za razne akcije...

— Ali misliš, da je za pogosto neaktivnost mladih krivo predsedstvo OO ZSMS?

— Ne, mislim, da krivde ne moremo pripisati predsedstvu.

— Ali se ti zdi, da bi lahko v delu naše OO še kaj spremenili, dopolnili, imaš občutek, da se naše mnenje upošteva enakovredno z ostalimi DPO?

— Mnogo je še stvari, ki niso popolne, ali pa bi jih bilo treba spremeniti. Končno je moto našega dela stremljenje za bolj-šim, novim, pestrejšim...

Glede sodelovanja z ostalimi DPO moram reči, da imamo pri njih vso podporo, naša mnenja so upoštevana, čemur pa verjetno nismo priča v vseh DO. Želela bi izpostaviti tudi zelo dobro sodelovanje z vodstvom DSSS, kjer prav tako vselej najdemo razumevanje za naše delo, probleme...

— Bila si štipendistka naše DO. Kaj si v tistem času pogrešala pri delu OO?

— Menim, da je bilo premalo sodelovanja med štipendisti in mladinci DO, zato je ena izmed

nalag nas, ki smo sedaj v predsedstvu, izboljšati to sodelovanje.

Kot štipendist sem se vključevala le v delo dramske skupine DO Aero.

— Kot smo že povedali, si predsednica OO ZSMS; poleg tega si član dramske skupine, igraš odbojko in študiraš ob delu. Ali ti vse te aktivnosti jemljejo veliko prostega časa?

— Kar se tiče dela v OO ZSMS in dramski skupini, ne bi rekla. Nekoliko več časa porabim za trening odbojke in seveda za študij.

— Kaj bi želela sporočiti vsem, ki berejo naš časopis?

— Najprej bi želela, da se v dopisovanju v naše glasilo vključijo mladi vseh OO ZSMS TOZD, tako da bi le-to postalo osrednje glasilo mladih DO.

Glede dela v OO ZSMS DSSS pa to, da bi tisti mladi, ki so danes le pasivni opazovalci, ki vidijo samo napake ne pa tudi uspehov našega dela, pristopili v naše vrste in s svojim delom pomagali k še boljšim rezultatom.

Pripravila:
Leonida Štrukelj

PA ŠE TO...

Za Dan republike smo mladinci iz DSSS pripravili proslavo in kulinarčno razstavo raznih jedil.

Praslava se je začela ob 12. uri z uvodnim govorom, ki ga je pripravil sekretar OO ZK Miro Majcen, nadaljevala pa se je z recitalom različnih avtorjev, napisanem prav za praznik naše republike.

Ob recitalu smo imeli glasbeno spremljavo flavte in kitare.

Po proslavi je sledila otvoritev in ogled kulinarčne razstave, ki je bila zelo okusno in bogato pripravljena. Pripravljali smo jo mladinci sami, pomagale pa so nam tudi naše sodelavke.

Ogled je trajal do 14. ure, potem pa je sledila degustacija in zabava. Čutiti je bilo prijetno vzdušje in zadovoljstvo vseh, česar smo bili zelo veseli in naš trud je bil tako bogato poplačan.

Alenka Kolar

BODICE

Na vrata kadrovskih služb bi lahko pritrdili napis: vstop dovoljen samo tistim, ki imajo veze in poznanstva.

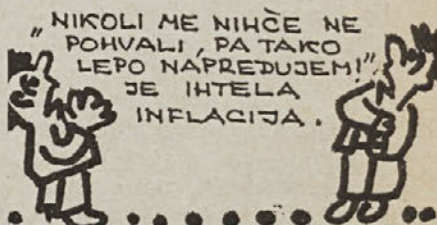
—0—

Jugoslovanski gospodarstveniki ne morejo biti na konju, ker so preveč navajeni na Mercedes.

—0—

Mnogi birokrati ne hodijo radi v planine — dovolj vzpenjanja imajo že v službi.

—MB—

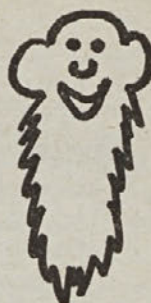

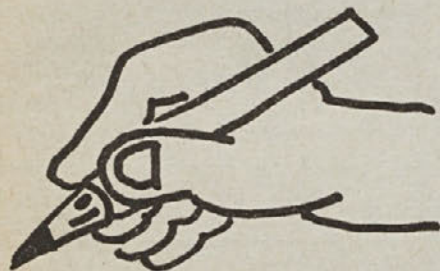
"LJUDJE RES NE PRENESEJO KRITIKE," SE JE RAZBURJAL ČEVELJ. "TAKOJ, KO JIM ZRČNEM SLUŽITI, MI ZAVEŽEJO JEZIK!"

"SAJ TO JE STRAŠNO!" JE VZKLIKNILA RADIRKA. "NA SVOJI ŽIVLJENSKI POTI SE NENEHNO SREČUJEM SAMO Z NAPRAKAMI."

"SVET JE VSE BOLJ ŽALOSTEN," JE VZDIHNILA STARA ŠALA. "KAMORKOLI PRIDEM, NIKJER VEČ NE VIDIM NASMEJANEGA OBRAZA."

"Z OSTRINO SE DANES NIKAMOR NE PRIDE," JE ZAHOMLJAL NOHT. "MENE VEDNO PRISTRIZEJO."

"POČRASI BOM ZAČEL DVOMITI O VSEM TEM GOVORJENJU O SVOBODI," SE JE JEZIL SVINČNIK. "JAZ NENEHNO PIŠEM POD PRITISKOM!"

"PO MOJEM JE TREBA MALO PODMAZATI, ČE DEVIZNI TEČAJ ŠKRIPLJE," JE PREDLAČAL DINAR.

Kakor vidite, sem žal še samski. Bil sem sicer že enkrat zaročen, toda ta zaroča se je zopet kaj hitro razdrla. Kako je do tega prišlo, vam bom zdajle povedal.

Prazniki so bili pred vrati. S svojo zaročenko sva si bila še malce tuja in je bilo težko izbirati primerno darilo. Po daljšem razmišljanju in ob pomoči sošolke, ki sem jo slučaj-

no srečal v isti trgovini sem se odločil za par finih rokavic in pismo, v katerem se je vsak stavek nanašal na darilce. Istočasno je sošolka kupila tople triko hlačke.

Zaradi raztresenosti prodajalke sta bila zavitka zamenjana in je moja zaročenka, predstavljajte si, dobila za darilo hlačke in pismo sledeče vsebine:

Draga Marička!

Dolgo sem premišljeval, s čim bi ti napravil veselje in ti dokazal svojo ljubezen. Zadnjič sem opazil, kaj najbolj potrebuješ in ti to pošiljam v priloženem zavitku. Rad bi bil zraven, ko jih boš prvič oblekla, še rajši bi ti jih kar sam nataknil, najraje pa - šele v pismu si upam priznati - bi ti jih ob prvi priliki snel in pokrtil s poljubi dehteče mesto, ki so ga pokrivala.

Želim ti, da v njih preživiš srečne čase, ker so zelo lepe in bodo gotovo mnogim všeč. Namenoma sem vzel manjšo številko, ker se sčasoma itak nategnejo, razen tega pa boljše izgleda, če se tesno prilagajo. Imeli so tudi dolge, do sklepov, toda mislil sem si: čim krajše, tem bolje. Sploh pa so kratke bolj praktične, ker se hitro snamejo. Tudi s krznom podložene bi lahko kupil, pa sem se bal, da bi te preveč ščegetale, razen tega pa so preveč vroče. Probal sem jih na svoji sošolki, pa se je v njih tako oznojila, da sva jih z združenimi močmi komaj snela. Imeli so tudi usnjene z zavitki in bogatimi motivi, ampak pod njim bi najbrž ne mogel otipati tisto za kar te želim prositi. Razen tega pa se bližamo pomladi, ko jih ti, kolikor se mi zdi, ne nosiš več. Ne pozabi jih, če boš kdaj povabljen. Vzel sem nalašč takšne z zadrgo, če bo kdaj sila in se ti bo mudilo.

Kadar bo toplo, jih lahko na sprehodu nosiš kar v roki, saj je to zelo privlačno. Dolgo ne bodo ostale čiste, ker imajo ljudje večinoma umazane roke. Če jih hočeš očistiti, jih enostavno polij z benzinom, ter se z njimi vsedi v park na sonce, da se posušijo.

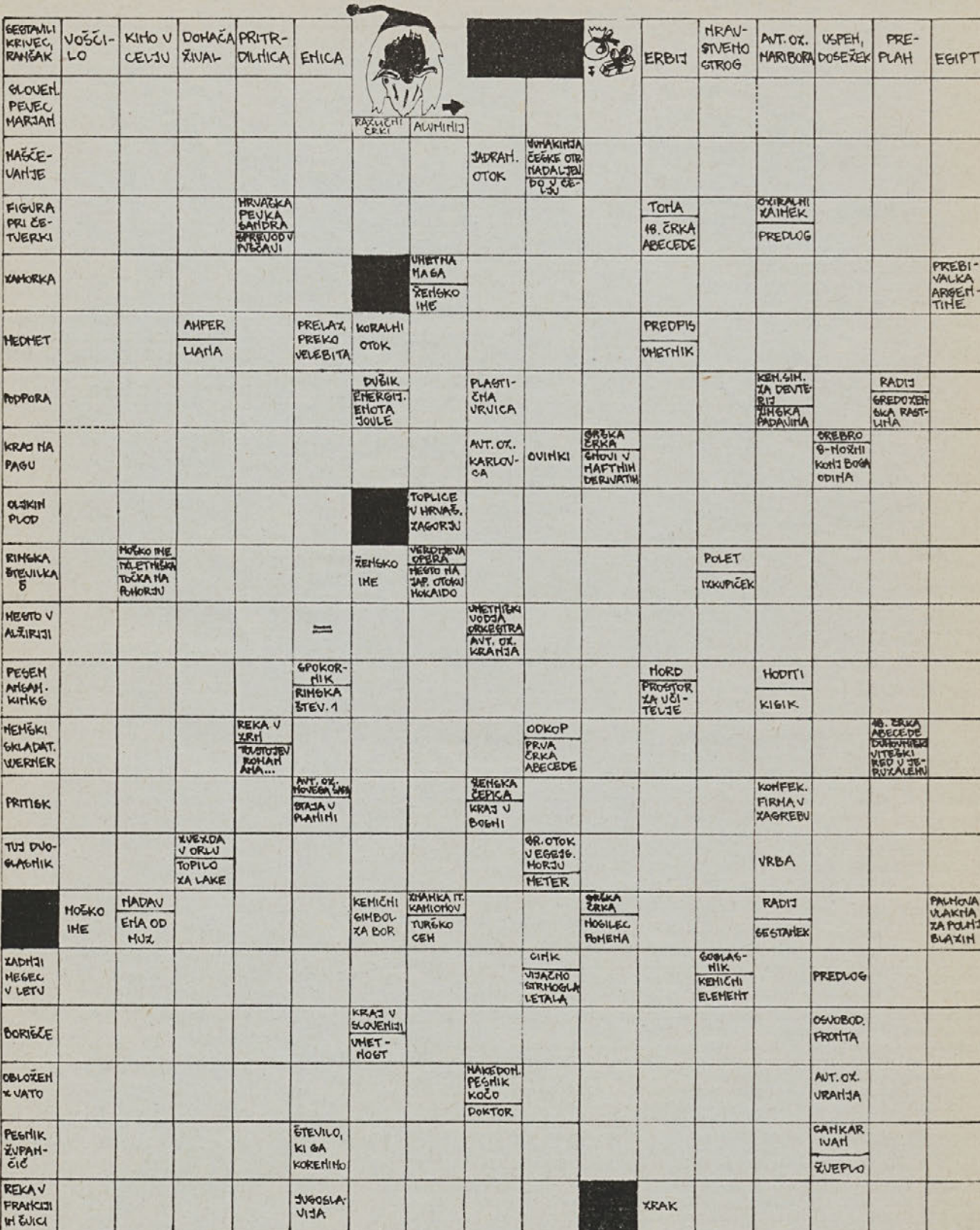
Še nekaj: če ti niso všeč, jih lahko zamenjaš. Poznam prodajalca, ki ti bo rad prodal druge. Ko bodo raztrgane jih prosim ne vrzi proč, da bi bom lahko z njimi brisal očala, ker bodo prepojene, s tvojimi nežnim dehtečim vonjem, se te bom vedno spominjal, kadar boš daleč od mene.

Vedno samo tvoj
Francelj!

- Tvoj horoskop za danes ni posebno ugoden...

VELIKA NOVOLETNA NAGRADNA KRIŽANKA

Clues and Answers:

- Across:**
 - 1: REŠITELJI KRIŽANKE, RANJEK
 - 4: VOŠČILO
 - 5: KINO V CELJU
 - 6: DOHAČA ŽIVAL
 - 7: PRITR-DILICA
 - 8: ENICA
 - 10: HRVATKA PEVKA SANDRA BREKOVČIČ
 - 11: AMPER
 - 12: LANA
 - 13: PRELAZ PREKO VELEBITA
 - 14: DUŠIK
 - 15: ENOTA JOULE
 - 16: PLASTIČNA VRUICA
 - 17: ANT. OZ. KARLOVCA
 - 18: OVINKI
 - 19: GREKA
 - 20: GREKA
 - 21: GREKA
 - 22: GREKA
 - 23: GREKA
 - 24: GREKA
 - 25: GREKA
 - 26: GREKA
 - 27: GREKA
 - 28: GREKA
 - 29: GREKA
 - 30: GREKA
 - 31: GREKA
 - 32: GREKA
 - 33: GREKA
 - 34: GREKA
 - 35: GREKA
 - 36: GREKA
 - 37: GREKA
 - 38: GREKA
 - 39: GREKA
 - 40: GREKA
 - 41: GREKA
 - 42: GREKA
 - 43: GREKA
 - 44: GREKA
 - 45: GREKA
 - 46: GREKA
 - 47: GREKA
 - 48: GREKA
 - 49: GREKA
 - 50: GREKA
 - 51: GREKA
 - 52: GREKA
 - 53: GREKA
 - 54: GREKA
 - 55: GREKA
 - 56: GREKA
 - 57: GREKA
 - 58: GREKA
 - 59: GREKA
 - 60: GREKA
 - 61: GREKA
 - 62: GREKA
 - 63: GREKA
 - 64: GREKA
 - 65: GREKA
 - 66: GREKA
 - 67: GREKA
 - 68: GREKA
 - 69: GREKA
 - 70: GREKA
 - 71: GREKA
 - 72: GREKA
 - 73: GREKA
 - 74: GREKA
 - 75: GREKA
 - 76: GREKA
 - 77: GREKA
 - 78: GREKA
 - 79: GREKA
 - 80: GREKA
 - 81: GREKA
 - 82: GREKA
 - 83: GREKA
 - 84: GREKA
 - 85: GREKA
 - 86: GREKA
 - 87: GREKA
 - 88: GREKA
 - 89: GREKA
 - 90: GREKA
 - 91: GREKA
 - 92: GREKA
 - 93: GREKA
 - 94: GREKA
 - 95: GREKA
 - 96: GREKA
 - 97: GREKA
 - 98: GREKA
 - 99: GREKA
 - 100: GREKA
- Down:**
 - 2: SLOVEN. PEVEC MARJAN
 - 3: NAČE-LANJE
 - 9: FIGURA PRI ČET-VERKI
 - 10: KAMORKA
 - 11: MEDMET
 - 12: PODPORA
 - 13: KRAJ NA PASU
 - 14: OLJIN PLOD
 - 15: RINGKA ŠTEVILKA 5
 - 16: MESTO V ALŽIRIJI
 - 17: PESEM ANGAH. KINKO
 - 18: NEMŠKI OKLADAT. WIERNER
 - 19: PRITISK
 - 20: TUJ DVO-SLAVNIK
 - 21: MOŠKO IME
 - 22: NADAV
 - 23: ENA OD MUZ.
 - 24: ZADNJI MESEC V LETU
 - 25: BORBEČE
 - 26: OBLOŽEN
 - 27: PEGNIK ŽUPAN-CIC
 - 28: REKA V FRANCIJI
 - 29: KEMIČNI GIMBOL ZA BOR
 - 30: ZNAJKA IT. KAMIONOV
 - 31: TURŠKO CEN
 - 32: GINIK
 - 33: VJAZNO STRMOGLA LETALA
 - 34: NAKEDON. PESNIK KOČO
 - 35: DOKTOR
 - 36: ŠTEVILO, KI GA KORENIMO
 - 37: JUGOSLA-VIJA
 - 38: KRAK
 - 39: ERBIJ
 - 40: NRAV-STVENO STROG
 - 41: ANT. OZ. MARIBOR
 - 42: USPEH, DOSEŽEK
 - 43: PRE-PLAH
 - 44: EGIPT
 - 45: PREBI-VALK
 - 46: ARGENT-TINE
 - 47: RADIJ
 - 48: GREDOKH
 - 49: RAST-LINA
 - 50: GREBRO
 - 51: 8-MOŠKI
 - 52: KONJ BOGA ODIMA
 - 53: POLET
 - 54: KOKUPČEK
 - 55: HORD
 - 56: PROSTOR ZA UČI-TELJE
 - 57: HODITI
 - 58: KIGIK
 - 59: KONFEK.
 - 60: FIRMA V ZAGREBU
 - 61: VRBA
 - 62: RADIJ
 - 63: GOSTANJEK
 - 64: PAMONA
 - 65: VLAJKA
 - 66: ZA POLNI
 - 67: BLAZIN
 - 68: PREDLOG
 - 69: OSVOBOD. FRONTA
 - 70: ANT. OZ. URANJA
 - 71: GANJAR
 - 72: IVAN
 - 73: ŽVEPLO

Rešitve križanke pošljite v uredništvo glasila Naš Aero do 15. 1. 1984. Na kuverto pripišite NAGRADNA KRIŽANKA ZSMS.

skega sistema se povezuje z izgradnjo integralnega poslovnega informacijskega sistema — »IPIS« v organizaciji združenega dela. Zato projekt izgradnje računalniško podprtega informacijskega sistema ni možno obravnavati kot samostojen, enkraten, neodvisen projekt, temveč kot projekt v sklopu izgradnje poslovnega informacijskega sistema, ki pa vključuje tudi računalniško nepodprto informatiko.

3. KATERI SO ELEMENTI IZDELAVE PROJEKTA »IPIS«

Elementi izdelave programa »IPIS« so v grobem sledeči:

- postavljena izhodišča »IPIS«,
 - izdelan program izgradnje integralnega poslovnega informacijskega sistema,
 - izdelan program izgradnje računalniško podprtih informacijskih sistemov,
 - izdelan program izgradnje računalniško nepodprtih informacijskih sistemov,
 - definiranje tekočih aplikacij,
 - koncepcije modelov računalniško podprtih informacijskih sistemov (npr. prodaje, vodenje proizvodnje, razvoj novih proizvodov),
 - izdelan plan kadrov in njihovo usposabljanje.
- Izdelava programa »IPIS« bo omogočila pravilno in pravočasno nastavitve ciljnih projektov.
- Za izdelavo programa izgradnje »IPIS« so potrebni naslednji pripravljalni projekti:
- šifrní sistem Aero,
 - študija strojne opreme,
 - raziskave izbora programske opreme,
 - raziskava: vpliv interaktiv-

nega dela na računalniku na organizacijo,

— raziskava o vplivu informatike na organizacijo, itd.

4. KAKŠNA JE ORGANIZACIJSKA STRUKTURA PROJEKTA

Dolgoročna zasnova izgradnje poslovnega informacijskega sistema, oblikovanja vsebine ter določitev ciljev, kaj od informacijskega sistema sploh pričakujemo, zahteva posebno organizacijo projekta IPIS. Ta je naslednja:

- upravljalni tim: PS, RS
- programski vodja
- namestnik programskega vodje
- vodja projektov
- pomočnika vodje projekta
- skrbniki projektov v TOZD
- izvajalski tim
- zunanji tim.

5. ANALIZA POSLOVNE ORGANIZIRANOSTI KOT IZHODIŠČE ZA IZGRADNJO INFORMACIJSKEGA SISTEMA

Izgradnjo informacijskega sistema smo pričeli z organizacijskim posnetkom poslovne organiziranosti. Opredeliti moramo podatkovne tokove, nosilce informacij, formalni in neformalni dokumentacijski podsistem.

Podlaga za presojo objektivno potrebnih informacij za vodenje in upravljanje je le racionalno organiziran poslovni proces. Potreben je organizacijski red in stabilnost v pomenu organizacijskega standarda. Racionaliziranje delovnih procesov je mogoče razumeti kot izhodišče racionalizacije informacijskih sistemov.

6. KAKO POTEKA DELO NA PROJEKTU IPIS

S prvimi aktivnostmi v okviru projekta IPIS smo pričeli že v spomladanski mesecih letošnjega leta in pripravili groba izhodišča izgradnje IPIS (v mesecu aprilu) ter programsko zasnovo izgradnje IPIS — (junij 1983). Na osnovi razprave in potrditve projekta na poslovnem svetu (v juniju 1983) pa so se ob sodelovanju in pomoči zunanjih sodelavcev pričele v mesecu novembru izvedbene aktivnosti — s posnetkom stanja. V TOZD in DSSS smo informirali ekipe za naslednja področja:

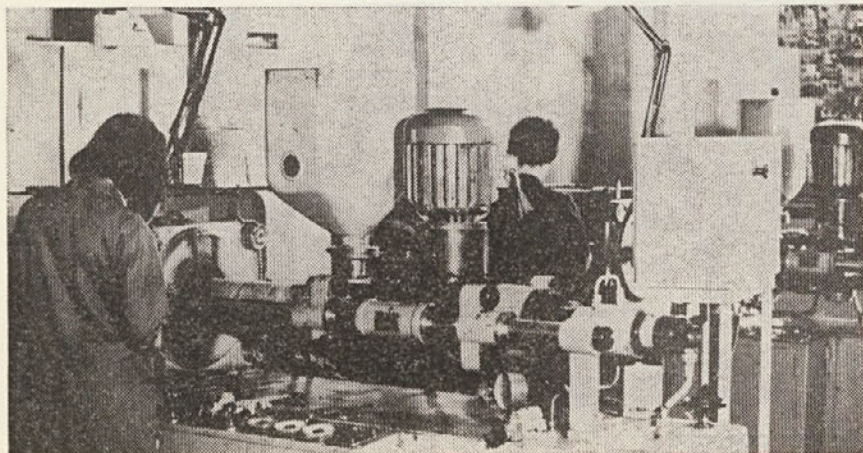
- planiranje
- komerciala z nabavo, prodajo in skladiščenjem
- proizvodnja, vključno z obračunom
- razvoj.

Poslovno-tehnična povezanost temeljnih organizacij zahteva izgradnjo IPIS, ki mora zagotoviti večstopenjsko upravljanje in usklajevanje na ravni delovne organizacije. Zato je projekt IPIS projekt delovne organizacije, v katerega pa se TOZD Medvode vključuje z določenim časovnim zamikom. Po dosedanjih razgovorih bodo v tej temeljni organizaciji formirali ekipe za posnetek stanja v mesecu decembru, z dejanskim posnetkom pa pričeli v januarju 1984. leta.

Delo ekip v ostalem delu AERA na samem posnetku je v zaključni fazi. Skupnemu posnetku stanja bo sledila analiza z izdelavo preliminarne študije, ki bo vključevala ciljne podprojekte.

Ekipe, ki so izvajale posnetek stanja, so se dela resno lotile. Čeprav aktivnosti še niso zaključene pa lahko že sedaj ugotovimo, da je bilo delo nujno potrebno. Ugotovljeni problemi in pomanjkljivosti bodo osnova izboljšanju organizacije dela ta pa realno osnova za doseg ciljev projekta.

Ob zaključku želimo opozoriti še na to, da izgradnja IPIS ne predstavlja »modela na ključ«. Uspešno se rešuje le s timskim delom strokovnih kadrov, ki delajo v informacijskem, izvajalnem in upravljalnem sistemu.

SPONSOR IN URADNI DOBAVITELJ PISARNISKEGA MATERIALA KORISTNIK LICENCE

12. maja 1983 smo v Sarajevu podpisali pogodbo z organizacijskim komitejem 14. zimskih olimpijskih iger Sarajevo 1984 o sponzorstvu in koriščenju licence za uporabo uradnih in zaščitnih simbolov »zimskih iger«. S tem smo se uvrstili v vrsto organizacij združenega dela, ki so s svojim prispevkom direktno podprle organizacijo olimpijskih iger.

Zakaj sponsor in koristnik licence?

Kot vodilni jugoslovanski proizvajalec proizvodov za pisarniško poslovanje, računalništvo t. j. poslovno-informacijskih sistemov, smo bili pozvani s strani organizatorja olimpijskih iger, da prevzamemo vlogo uradnega dobavitelja pisarniškega materiala. S tem se nam je ponudila priložnost, da v press centrih na eni strani direktno kontroliramo kvaliteto naših proizvodov v uporabi na strojih svetovno znanih firm, na drugi strani pa opozorimo uporabnike t. j. domače in tuje novinarje na naše proizvode. Zato je tudi pogodba o sponzorstvu sestavljena tako, da polovico vsote plačamo t. j. 5.000.000 din, polovico vsote pa pokrijemo s proizvodi v vrednosti 5.000.000 din.

S podpisom pogodbe o sponzorstvu smo torej pridobili možnost predstavitve našega proizvodnega programa svetovni javnosti. Poleg tega pa še pravice do:

- uporabe olimpijskih simbolov t. j. emblema, maskote in drugih uradnih oznak oziroma priložnika grafičnih standardov OK ZOI Sarajevo '84,

- uporabe naziva sponsor in uradni dobavitelj pisarniškega materiala za 14. ZOI Sarajevo '84,

- prioritetnega oglaševanja v vseh uradnih publikacijah OK ZOI Sarajevo '84,

- uporabe olimpijskih simbolov na proizvodih, ki so predmet sponzorske pogodbe,

- določenega števila akreditacij za poslovne partnerje in potrebe sponzorja,

- določenega števila vstopnic za vse ali posamezne prireditve in tekmovanja,

- udeležbe sponzorja v reklamno-propagandnih aktivnostih,

ki jih izvaja OK ZOI Sarajevo '84.

Pravice do uporabe »sponzorskih pravic« po pogodbi trajajo do 31. decembra 1984. leta.

Poleg pogodbe o sponzorstvu smo z OK 14. zimskih olimpijskih iger Sarajevo '84 sklenili tudi pogodbo o koriščenju licence. Na osnovi te pogodbe smo si pridobili pravico do uporabe simbolov »zimskih iger« na svojih proizvodih. Tako oblikovani proizvodi bi nam naj omogočili večjo prodajo na domačem in inozemskih trži-

Podpis pogodbe

šči. Predmet te pogodbe so naslednji proizvodi:

— dekorativni in ovojni papirji,

— etikete za šolo,
— etikete vučko.

Služba RT in EP

AFRIŠKA ŠTUDENTA — NA PRAKSI V NAŠI DO

Klub OZN naše TOZD Kemija Celje, je ponovno gostil predstavnika Zveze Afriških študentov, tako, da jima je dal možnost v štirinajstdnevni praksi, bolje spoznati našo DO in mesto Celje.

Študenta Lowrence Nyakudya, in Henrique da Silva sta prišla študirat v Slovenijo iz Zimbabveja in Gvineje Bisao. Prvi obisku je visoko elektrotehniško šolo v Mariboru, drugi pa Fakulteto za sociologijo, politične vede in novinarstvo v Ljubljani.

Zato je bil Lowrence na praksi v merilnem oddelku in računalniškem centru, Henrique pa se je natančneje seznanil s sistemom obveščanja, delom samoupravnih organov in družbeno-političnih organizacij in z delom družbeno-političnih organizacij občine Celje.

O vseh omenjenih temah se je pogovarjal s predstavniki, ki so zadolženi za delo posameznih organov in organizacij. V daljšem razgovoru s predstavniki celjskih družbeno-političnih organizacij je izvedel nekaj več o organiziranosti in načinu dela v le-teh. Poseben poudarek je bil v razgovoru dan problemom zaposlovanja v celjski občini.

Lowrensa je predvsem zanimalo delo v računalniškem centru, saj bo najverjetneje delal na tem področju, ko se bo vrnil v svojo domovino, Zimbabve.

Simpatična sogovornika, sta povedala predstavnikom kluba OZN TOZD Kemija Celje mnogo zanimivega o življenju in delu afriških študentov pri nas.

Dan pred odhodom na svojačasna domova v Mariboru in Ljubljani sta v Dijaškem domu Karla Destovnika-Kajuha, kjer sta v času prakse prebivala, predavala dijakom o svojih dveh domovinah, Zimbabveju in Gvineji Bisao. Za oboje — predavatelja in poslušalce je bila to nova izkušnja in novo doživetje, zato so bili oboji zadovoljni.

—DR—

naš aero 143

aero

kemična, grafična in papirna
industrija — celje, jugoslavija

Sponsor in uradni dobavitelj pisarniškega materiala XIV. zimskih olimpijskih iger Sarajevo '84
— Sponsor and official supplier of office stationery to the XIV. Olympic Winter Games Sarajevo '84

**SPONSOR IN URADNI DOBAVITELJ PISARNIŠKEGA MATERIALA
XIV. ZIMSKIH OLIMPIJSKIH IGER SARAJEVO '84**

SPREMEMBA V ZVEZI Z ZAGOTAVLJANJEM ZDRAVSTVENEGA VARSTVA V LETU 1984

I. Splošno s področja zdravstvenega varstva

Delavci, drugi delovni ljudje in občani si zagotavljamo zdravstveno varstvo v skladu z zakonom o zdravstvenem varstvu in po drugih predpisih, v skladu z dogovorom o temeljih družbenega plana v občini ter na podlagi samoupravnih sporazumov o temeljih planov občinske zdravstvene skupnosti in v Zdravstveni skupnosti Slovenije (iz 1. člena SS o uresničevanju zdravstvenega varstva).

Citirana zakonodaja in samoupravno sporazumevanje ureja tako pravice, kot obveznosti uporabnikov v zvezi z uresničevanjem zdravstvenega varstva.

Zdravstveno varstvo zajema:

- zagotavljanje zdravstvenih storitev in

- zagotavljanje socialne varnosti, v odvisnosti od možnosti, ki jih ustvarjamo z dohodkom in z njegovo delitvijo, z dogovorjeno solidarnostjo ter našimi osebnimi prispevki za zdravstveno varstvo, naše skrbi in odgovornosti za svoje zdravje in od smotrnega uveljavljanja zdravstvenih storitev.

V obseg zagotavljanja zdravstvenih storitev spadajo:

- preventivne zdravstvene storitve,

- storitve na področjih osnovne, specialistično-ambulantne, bolnišnične, zdraviliške, univerzitetne zdravstvene dejavnosti,

- storitve na področju preskrbe z zdravili in drugimi farmakološkimi sredstvi za zdravljenje in varovanje zdravja, s sanitetnim materialom in ortopedskimi in drugimi pripomočki,

- storitvena področja nujne medicinske pomoči in reševalnih prevozov.

Zagotavljanje socialne varnosti pa zajema:

- pravice in dolžnosti delavcev in drugih delovnih ljudi do denarnega nadomestila osebnega

dohodka zaradičasne zadržanosti z dela z avlojo bolezn i in poškodbe oziroma nege ožjega družinskega člana,

- pravice in dolžnosti do potnih stroškov, ki nastajajo pri uresničevanju pravic do zdravstvenega varstva,

- pogrebne in posmrtnine.

II. Spremembe s področja pravic iz zdravstvenega varstva od 1. 1. 1984 dalje

Samoupravni sporazum o uresničevanju zdravstvenega varstva, objavljen v Ur. listu 26/SRS, z dne 29. julija 1983 prinaša vrsto sprememb, na katere želimo v stavku opozoriti, da te izhajajo iz spremenjenih možnosti gospodarskega razvoja, kot posledica težkih gospodarskih razmer in zaostrenih pogojev pridobivanja dohodka v prihodnjih letih tega srednjeročnega obdobja.

S spremembami bodo zaostreni predvsem:

- odnosi do normativov in standardov z namenom vzpodbude za smotrnejšo organizacijo de-

la delavcev v zdravstvenih organizacijah,

- odgovornost in skrb delavcev in drugih delovnih ljudi za svoje zdravje,

- prizadevanja za izvajanje določil Zakona o zdravstvenem varstvu ter njegovih sprememb.

Pomembna novost v spremenjenih ureditvi zdravstvenega varstva je, da smo delavci v organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih dolžni zagotoviti pravice do:

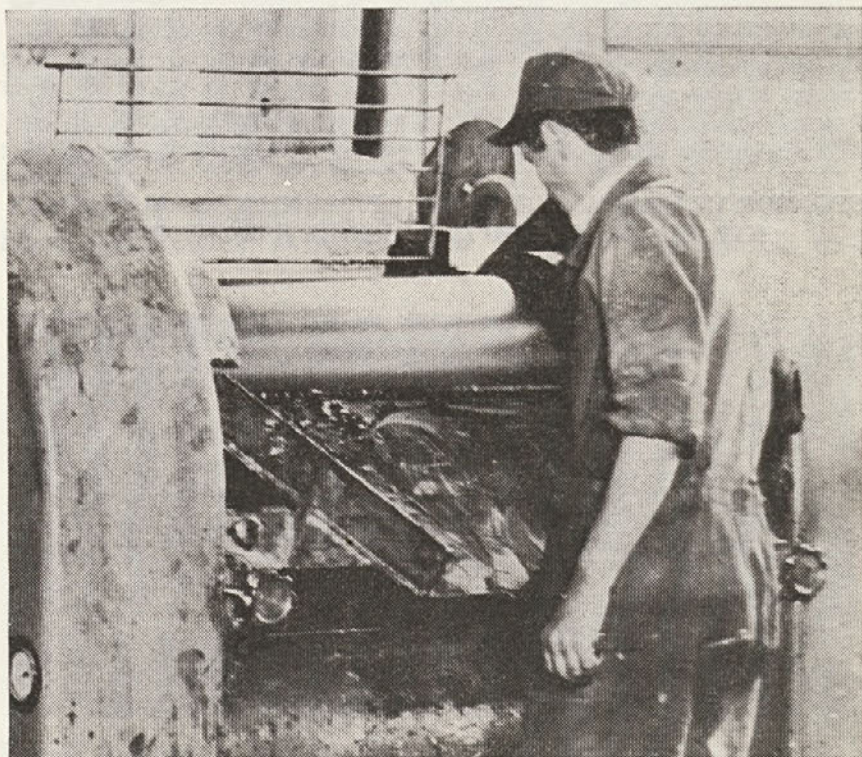
- preventivnih zdravstvenih pregledov,

- storitev, ki zadevajo zdravstveno varstvo pri delu,

- zdravstvenih ukrepov, ki zadevajo utrjevanje zdravja in delovne sposobnosti,

- posebnega zdravstvenega varstva delavcev z manjšo delovno sposobnostjo,

- zdravstvenih storitev, ki zadevajo preprečevanje, odkrivanje, zdravljenje in rehabilitacijo poškodb pri delu in poklicnih boleznih.

Navedene pravice si bomo od 1. 1. 1984 dalje zagotavljali na način:

— z neposrednim financiranjem v organizacijah združenega dela in delno

— z združevanjem sredstev po načelih in solidarnosti pri zdravstveni skupnosti in uveljavljanjem pravic na podlagi osnov in meril, ki jih bomo sprejeli s spremembami in dopolnitvami samoupravnega sporazuma o temeljnih srednjeročnega plana zdravstvene skupnosti.

Zagotovo pa lahko ocenimo, da s spremembami prevzemamo poleg financiranja zdravstvene preventive, varstva pri delu, utrjevanja zdravja in delovne sposobnosti ter posebnega zdravstvenega varstva delavcev z manjšo delovno sposobnostjo, ki smo jih v glavnem financirali že tudi doslej v združenem delu še: **VEČJI DEL ZDRAVSTVENIH STORITEV, KI ZADEVAJO PREPREČEVANJE, ODKRIVANJE, ZDRAVLJENJE IN REHABILITACIJO POŠKODBE PRI DELU IN POKLICNIH BOLEZNI.**

Naslednja pomembna sprememba izhaja, iz prenosa pravic do socialne varnosti, katere s 1. 1. 1984 prenašamo iz zdravstvenih skupnosti na organizacije združenega dela in delovne skupnosti. Pomeni, da si bomo **VSA NADOMESTILA OSEBNEGA ZA ČAS ODSOTNOSTI Z DELA ZARADI BOLEZNI ALI POŠKODBE** zagotavljali v organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih neposredno iz doseženega dohodka (doslej smo v delovnih organizacijah uveljavljali te pravice le za bolezenske izostanke do 30 dni).

Konkreten obseg pravic do nadomestil osebnega dohodka za čas bolezni in poškodb, ki jih s spremembami prevzemamo neposredno v breme doseženega dohodka, bomo morali opredeliti in določiti v samoupravnih aktih, pri tem pa moramo upoštevati da le te pravice ne bodo manjše, kot jih opredeljuje Samoupravni sporazum o uresničevanju zdravstvenega varstva in sicer:

— 75 % od osnove za prve 3 dni odsotnosti z dela in za ves čas odsotnosti zaradi nege ožjega družinskega člana,

— 80 % od osnove od 4. do 15. dneva odsotnosti,

— 85 % od osnove od 16. do 30. dneva odsotnosti,

— 90 % od osnove od 31. dneva dalje,

— 100 % od osnove za vojaške invalide in udeležence NOV od osnove za poklicna obolenja in poškodbe pri delu, transplantacijo živega tkiva ali organov v prid druge osebe ali zavoljo dajanja krvi.

Osnova za nadomestila osebnega dohodka je mesečno poprečje, izračunano iz osebnih dohodkov za tekoče in minulo delo po zaključnem računu v minulem kalendarjem letu za čas, ko je delavec delal.

Občina	Za prenos storitev	Za prenos nadomestil
Celje	— 0,13 % od BOD	— 0,94 % od BOD
Žalec	— 0,11 % od BOD	— 1,00 % od BOD

(BOD = bruto osebni dohodek)

Konkretno oceno, kolikšno breme prevzemamo kot dodatne obremenitve dohodka, oziroma ožje gledano dela dohodka, ki ga namenimo za osebne dohodke v zvezi s prenosom storitev (za nesreče pri delu in poklicna obolenja) ne moremo opredeliti, saj so bili to vrstni izdatki v preteklosti evidentirani izključno pri zdrav-

III. Spremembe s področja nove ureditve obveznosti iz zdravstvenega varstva

Zdravstvene skupnosti bodo ob uveljavitvi novega sistema znižale prispevne stopnje in s tem hkrati s prenosom obveznosti prenesle v delovne organizacije tudi del sredstev v obliki znižanja prispevnih stopenj.

Iz osnutkov sprememb in dopolnitev Samoupravnih sporazumov o temeljnih srednjeročnega plana občinskih zdravstvenih skupnosti izhaja naslednje znižanje prispevnih stopenj za leto 1984:

stvenih skupnostih.

Nedvomno pa gre za vrednostno obsežnejšo bremenitev v povezavi s prenosom nadomestil osebnega dohodka za čas bolezni in poškodb.

Na podlagi spremljanih podatkov iz opazovanega obdobja 1. 1. do 31. 8. 1983 lahko ocenjujemo naslednje stanje:

TOZD	Število dni obolelosti	Višina izplačanih nadomestil	Znižanje stopnje (0,94 %, 1 %)	Razlika
Kemija Celje	2.402	1.147.093	— 911.046	— 236.047
Kemija Šempeter	1.230	635.421	— 577.048	— 58.373
Grafika	2.249	1.214.947	— 929.338	— 285.609
DSSS	1.148	644.394	— 525.633	— 118.761
Trzinje	274	166.777	— 432.421	+ 265.644

V prikazu niso vključena nadomestila za nego obolelega ožjega družinskega člana in del nadomestil, ki jih še v naprej uveljavljamo preko skupnosti zdravstvenega in otroškega varstva.

IV. In kakšne so naše dolžnosti glede ureditve novih pravic in obveznosti

1. Samoupravno verificirati postopek sprejemanja sprememb in dopolnitev samoupravnih aktov skupnosti zdravstvenega varstva.

2. Določiti in samoupravno verificirati spremembe in dopolnit-

ve pravic in obveznosti v samoupravnih aktih TOZD in DSSS.

3. Zaradi osnovnega načela, da temeljijo pravice iz zdravstvenega varstva na možnostih, ki jih ustvarjamo z dohodkom in to v času zaostrenih pogojev gospodarjenja, podvzeti vse možne mere, da le-te obvladamo na realni meji, ki je nujno potrebna za doseg osnovnega namena — skrb in odgovornosti za naše zdravje in smotrno upravljanje z družbenimi sredstvi.

SODELOVANJE Z DEŽELAMI V RAZVOJU

V naši delovni organizaciji žekvanzov = 1 \$ = 125 din). Uvozi več let usmerjamo napore za pridobitev novih tržišč, kamor bi lahko izvozili naše izdelke in kjer bi lahko vzpostavili višje oblike poslovno-tehničnega sodelovanja.

V tem članku vam želimo predstaviti LJUDSKO REPUBLIKO ANGOLO, deželo, s katero smo v tem času že dosegli dobre poslovne rezultate:

Angola leži v zahodnem delu južne Afrike. Ozemlje, ki je približno petkrat večje od jugoslovanskega (1.276.700 km²), meji na Ljudsko republiko Kongo in Republiko Zaire na severu, na Republiko Zambijo na vzhodu in na Namibijo na jugu. Glavno mesto republike, ki je leta 1978 štela skoraj sedem milijonov prebivalcev, je Luanda na obali Atlantskega oceana.

85 % prebivalstva živi v kmetijskih področjih, iz družbenih in gospodarskih vzrokov pa se zadnja leta povečuje dotok prebivalstva v večja mesta, oz. mestna področja Luando, Huambo, Lobito, Benguelo in Lubungo. Angola leži v dveh podnebnih področjih: zahodnem — obmorskem pasu, ki je relativno zelo suh in v vzhodnem — notranjem pasu, ki je bolj namočen, predvsem na severu, na jugu že občutno manj. V smeri sever—jug namreč tropski pas prehaja v subtropskega. Zaradi raznolikosti v podnebnju je Angola zelo bogata z živalstvom in rastlinstvom. Njeni naravni viri so: ebenovina, sandalovina, palisanter, ribolov (1650 km angolske obale je zelo bogate z ribami, mehkužci in raki, nekateri zelo redki primerki živali, ki jih je moč videti v naravnih rezervatih; rudnine: nafta, diamanti, železo, mangan in baker. Diamantna nahajališča province Lunda so ena najbogatejših na svetu. Toliko o geografskem položaju.

Leta 1980 je Angola uvozila za dobrih 19 milijard kvanzov (30

li so predvsem hrano, tekstil in čevlje, raznovrstno opremo, blago široke potrošnje, kemikalije in surovine, orodja in zdravila. Izvozili so za okoli 28 milijard kvanzov surove nafte, naftnih derivatov, kave, diamantov, cimenta in ribjih izdelkov.

Takšen bi bil na kratko gospodarski prikaz, ki je in bo za našo DO zelo zanimiv in pomemben podatek.

Politično pa so Angolo zgodovinski dogodki seveda krepko tresli, kot pač večino današnjih neuvrščenih držav, še posebej v Afriki. Najpomembnejši za ves kasnejši razvoj Angole je bil prihod Portugalcev v 15. stoletju. Pred kolonizacijo so bile Združene kraljevine, živeče na današnjem ozemlju na različnih stopnjah razvoja, vse pa seveda na osnovi plemenskih skupnosti. Portugalci so te kraljevine sistematično uničevali in razbohotali se je trgovina s sužnji, ki so jo dokončno odpravili šele v začetku 20. stoletja, torej po skoraj petsto letih. Sužnje so dobivali v vojnah, ki so jih vodili proti plemenom. Tako se je kolonialna družba postopno razvijala in uničevala nekdanji mir predkapitalistične produkcije. S tem ko je postajala kapitalistična kolonija, so začeli naravne vire izkoriščati do skrajnih meja. Ker pa je bila potrebna človeška moč za rudarstvo in živinorejo, je trgovina s sužnji začela upadati. V začetku tega stoletja se je začela razvijati prva industrija, zaradi katere je začelo prihajati več in več kolonizatorjev iz Portugalske. To so bili predvsem kmetje in majhni tovarnarji. Uvedba fašističnega reda na Portugalskem je vplivala tudi na kolonije v Afriki — razmere za življenje domačih delavcev so postale še hujše. Delovnik je bil nemogoče dolg, zaslužek nemogoče majhen, kulturnih prireditev sploh niso imeli. Tako so v začetku štiridesetih let angolski domoljubi začeli iskati način or-

ganizacije gibanja, ki bi se uprlo kolonialni nadvladi. Končno so leta 1953 iz nekaj partij in zvez ustanovili Angolsko stranko za Združeni boj (PLUA), ki je bila prva angolska politično-nacionalna organizacija. Naslednji pomemben korak naprej je bila ustanovitev MPLA — Ljudskega gibanja za osvoboditev Angole (leta 1956). Osnovno načelo gibanja je bilo, da je moč portugalski kolonializem odpraviti le z oboroženo revolucijo. Četrtega februarja 1961 se je oboroženi boj začel. Tisoči mladih delavcev so napadli ječe, v katerih so bili politični zaporniki. Revolucija se je razširila po celotni državi in začela so nastajati osvobojena ozemlja. Osvobajanje se je končalo po skoraj 14 letih, ko so 1974. podpisali premirje s Portugalsko. Do dneva neodvisnosti naj bi Angolo vodila »prehodna vlada«, ki pa se je morala takoj spopasti s skupinami odpadnikov, kot že toliko osvobodilnih gibanj po svetu, ki se morajo boriti še po revoluciji v državi sami. Kakorkoli, novembra 1975 so sprejeli izjavo o neodvisnosti Angole od Afrike in celotnega sveta. Voditelj revolucije in nove države je bil dr. Agostino Neto.

Razmere v državi pa se niso umirile niti do danes, saj imperialistična vlada Južne Afrike in seveda velesile, ki stoje za njo, neprestano poskušajo podreti resnično neodvisnost in vpeljati v državi neo-kolonialni sistem, ki bi še naprej omogočal izkoriščanje bogastva dežele.

Vodilna sila MPLA je za osnovo ureditve leta 1977. postavila združeno marksistično-leninistično teorijo, torej socialistično ureditev, ki se je tako naslonila na vzhodni blok. MPLA se je proglasila za delavsko stranko. Delavci so organizirani v sindikatih.

Toliko o Angoli, v naslednji številki pa več o sodelovanju z našo delovno organizacijo!

Tale prispevek smo prejeli od sodelavcev iz Mladosti — Čuprija. Glede na to, da je letos preteklo 10 let od začetka dela našega skupnega obrata je prav, da se seznanimo s tem, kako o tem sodelovanju razmišljajo tovariši iz Čuprije.

V nadaljevanju objavljamo članek, ki govori prav o tem 10-letnem sodelovanju.

Mirjana Terzić

Ove godine pogon Samolepivih etiketa u RO Mladost u Čupriji proslavio je 10 godina postojanja, ispunjenih entuzijazmom i pregalštvom, a prvenstveno željom da bratski gradovi Celje i Čuprija i srodne radne organizacije Aero i Mladost ostvare uspešnu konkretnu saradnju kroz zajednički pogon.

Polazeći od ovakve želje nikakvi problemi i nikakve teškoće nisu mogle da stanu na put razvoju ovog pogona. U početku mali i nedovoljan prostor za rad prerastao je u veliku i modernu halu, mali broj mašina prerastao je u veliki i savremeni mašinski park, mali broj neobučenih radnika prerastao je u dovoljan broj dobro pripremljenih i obučanih radnika i stručnjaka, spremnih

da osvajaju novu tehnologiju.

Problemi, koji su se javljali u vezi obezbeđenja repromaterijala i osvajanja tržišta, prevazilaženi su iscrpnim radom, potpomognutim ogromnom željom da zajednički pogon ni u jednom trenutku ne stagnira, već da se bez prestanka razvija i raste.

Sećajući se tih dana, tih svojih početaka u radu u pogonu Samolepivih etiketa, dve radnice, Veroslava Petković i Mirjana Terzić, ne kriju ponos što su baš one bile te koje su prve pustile u rad mašine u ovom pogonu i što u njemu rade i danas.

»Kada smo otvarali zajednički pogon 1973 godine — seća se Mirjana Terzić, sama sam se prijavila da tamo radim, jer sam bila ponosna što naš grad i naša radna organizacija preduzima jedan tako značajan korak u negovanju i razvijanju bratskih odnosa između Celja i Čuprije, krunisan i poslovnom saradnjom.

Pošto je takav poslovni potez bio velika želja svih naših radnika, ni jedan problem u radu i razvoju ovog pogona nije nam bio težak. Uporno smo savladivali sve teškoće, obučavali se za rad na ovim poslovima, savladivali novu tehnologiju i osvajali nova tržišta, uvek u dogovoru i u saradnji sa »Aerom«.

Zato, ove godine, kada slavimo 10 uspešnih godina rada, s ponosom ističemo ne samo naše poslovne veze, već i naše prijateljstvo i drugarstvo sa »Aerom« i Celjem, naše posete, kako poslovne i prijateljske tako i šire, bratske, zasnovane još u danima rata, a krunisane već tradicionalnim vozom »Bratstvo—Jedinstvo«.

»Poslovanje našeg zajedničkog pogona do sada daje garanciju za njegov još veći i uspešniji razvoj — dodaje takođe jedna od prvih radnica u ovom pogonu, Vera Petković — pogotovu sada kada imamo dovoljno i dobro obučanih kadrova, kada imamo dobre mašine i istu takvu želju kao u početku rada da se ovaj pogon razvija i raste još brže nego do sada.«

Veroslava Petković

Saradnju između »Aera« i »Mladosti«, preko udruživanja sredstava i rada, ocenjivao je Koordinacioni odbor SO Čuprija i Celja, na svom sastanku od 21. XII. 1979. godine i zaključio: buduća saradnja privrednih organizacija treba da se temelji na principima na kojima sarađuju »Aero« iz Celja i »Mladost« iz Čuprije, na bazi zajedničkog ulaganja rada i sredstava, na zajedničkom sticanju dohodka i njegovoj zajedničkoj raspodeli.

Ovakva ocena, izrečena na ovakvom telu, za radne ljude i rukovodstvo »Aera« i »Mladosti« predstavlja visoko priznanje za dosadašnji rad i saradnju, ali predstavlja i veliku obavezu za dalji rad, saradnju i razvoj zajedničkog pogona.

TISKARSTVO IN GRAFIKA

(Nadaljevanje iz št. 8)

V današnjem nadaljevanju želimo seznaniti bralce z našimi tiskarskimi tehnikami.

1. KNJIGOTISK (imenovan tudi tisk z izbokline) je najstarejši tiskovni postopek. Tiskovni elementi (črke, črte, kličjeji) so višji od tistih delov sestavka, ki prazen prostor samo zapolnjujejo. V tem postopku torej sprejemajo med tiskom barvo samo višje ležeči elementi, s katerih se barva odtisne na papir.

Knjigotiskarske stroje delimo v tri skupine:

a) zaklopni stroji — sestavek je nepremakljiv, na ravni podlagi, na plošči. Odtis nastane pri istočasnem pritisku ploskve tiskala na celotno tiskovno ploskev. Tiskovno načelo pri zaklopnih strojih je torej: pritisk ploskve na ploskev.

b) cilindrični stroji — sestavek je prav tako na ravni plošči, ki pa je pomična; pomika (vozi se) naprej in nazaj. Stroj napravi odtis, ko se zapelje plošča nazaj; odtis napravi tiskovni cilindri, na katerega površini (obodu) leži tiskovna pola določene formata. Tiskovno načelo pri cilindričnih strojih je torej: pritisk cilindra na ploskev.

c) rotacijski stroji — tiskovni sestavek ima cilindrično obliko. Hitrost tiska na rotacijskem stroju je mnogo večja, ker se oba cilindra stalno enakomerno in neovirano vrtita. Papir prihaja v stroj (v odtisk) z vrtečega se papirnega zvitka (role). Tiskovno načelo rotacijskega stroja je torej: pritisk cilindra na cilindri.

Obarvanje sestavka je pri vseh treh skupinah knjigotiskarskih strojev podobno: barva je nanesena v barvnih, ki se raztezajo čez vso širino stroja. Iz barvnika priteka barva na sestavek po vrtečih valjih, ki so izmenoma jekleni in valjčevinasti (včasih gumasti).

Ko obravnavamo knjigotiskarsko tehniko, mislimo poleg tiska vseh vrst klasičnih tiskov in merkantila tudi tiskanje samolepilnih etiket na Gallusovih strojih — ploskovni tisk s kličjeji, ne oziraje se na to, da je končni izdelek kot zvitek (rolca) ali pa polca.

V zvrst knjigotiska — bolje rečeno — tiska z izbokline gre na tem mestu omeniti flexotisk, saj pri tem služi kot tiskovna forma valj, na katerega so nalepljeni gumijasti ali pa fotopolimerni kličjeji.

Nekakšno kombinirano zvrst tehnike tiska pa imamo pri tiskanju neskončnih obrazcev, katere bi pravilneje imenovali MEHANOGRAFSKI OBRAZCI, tiskani na neskončnem papirnem tra-

ku. Največ jih tiskamo v tehniki posrednega tiska (posrednega knjigotiska). To tehniko tiskanja imenujemo »suhi ofset«, tudi »letterset«. Barvni valj obarva nylonprint ploščo, ki je vpeta na cilindri, le-ta se odtisne na gumicilindri (odtis z izbokline!), z gumicilindra pa na papir. Nekaj mehanografskih obrazcev tiskamo pa v tehniki »mokri ofset«. Barvni valj obarva ofset ploščo, ki je vpeta na cilindri, le-ta se odtisne na gumicilindri (odtis s ploskve!), z gumicilindra pa na papir.

V obeh primerih tiska mehanografskih obrazcev pa gre seveda za skupino rotacijskih strojev.

(Nadaljevanje prihodnjič)

S. Lovrenčič

ZIMA JE TU

Športne potrebščine za poletje in jesen bodo morale za nekaj časa v kot. Zdaj bodo na vrsti smuči, drsalke, sani. Če še nismo uredili zimske opreme je to sedaj zadnji čas, da nanesemo na smuči osnovno mažo, zgladimo drsno ploskev, da naoljimo in preskusimo varnostne vezi ter obrusimo robnike.

Prvi sneg je vabljen za prijatelje bele narave, vedeti pa je dobro, da na prvem snegu ne smemo pretiravati. Upoštevati moramo načelo postopnosti in pravočasno ugotoviti, kdaj imamo dovolj. Vedeti moramo, da prilagajanje na nove okoliščine nekaj časa traja in da je utrujenost eden od glavnih vzrokov za nesreče in poškodbe.

Vse več je tistih, ki so spoznali, da je smučanje bolj prijetno in privlačno, če smo se nanj temeljito pripravili.

Peter Svet

O srečanju naših upokoјencev letos malo drugače. Doslej smo se vsako leto pogovarjali z našimi upokoјenci, ki so se udeležili srečanja. Tokrat pa smo obiskali tiste, ki se zaradi slabega zdravja ali drugih vzrokov srečanja niso mogli udeležiti.

V mrzlem zimskem jutru smo se podali na pot. Najprej smo se ustavili v Domu ostarelih na Bokalah. Tu smo poiskali našo najstarejšo upokoјenko 89-letno KATARINO KRMELJ. Bili smo prijetno presenečeni, saj smo pričakovali, da bomo zagledali onemoglo ženo, toda »starosta« naših upokoјencev je bila pravo nasprotje, vedra in dokaj zdrava, tudi »teta skleroza« je še ni obiskala, le noge ji ne služijo več prav dobro, tako, da se v glavnem zadržuje v domu. Povedala nam je, da je leta 1912, ko še ni imela 18 let, začela delati v naši tovarni, v papirni dvorani. Najprej je pobirala odpadni papir, nato ga prebirala in kasneje je zavijala pakete. Delavnik je trajal od 6. ure zjutraj do 6. ure zvečer. Od 12. do 13. ure so imeli čas za kosilo, menze še ni bilo, kosilo ji je nosila v tovarno mama. Nato je prišla I. svetovna vojna in ostala je doma. Po vojni se je spet vrnila v tovarno in delala kot kurirka kar 22 let, hodila je na pošto in na železnico po tovarne liste, saj so takrat les tovorili še s konji. Verjetno so ji prav zaradi tega, ker je toliko prehodila, odpovedale noge. Leta 1950 se je upokoјila. Na bolniški skorajda ni bila, le enkrat tri mesece, ko je imela vnetje živca na nogi (išias). Stiriintrideset let je stanovala v tovarni na mlinu, ko pa so ga podrli, je odšla na Bokalce, saj nima nobenega svojca. Na Bokalah je zdaj že sedem let, ji je kar dobro, le zdi se ji, da je že tako dolgo na svetu, da je že prav naveličana. »Na tovarno pa imam prav lepe spomine, imeli smo se prav lušno«, je zaključila svojo pripoved.

Vračali smo se proti Medvodam ter se za nekaj minut ustavili v Domu starejših občanov v Šiški.

Obiskali smo našo upokoјenko ALBINO DERMOTA, ki je tudi že prekoračila 80. leto in se še vedno dobro drži. Povedala je, da se je po II. svetovni vojni zaposlila v naši tovarni, kot majilka lesa, na lesnem prostoru. Delo je bilo težko, posebno pozimi. Treba je bilo delati na vetru, v dežju in snegu. Delavnik je trajal od 6. do 14. ure. Štiri leta pred upokoјitvijo je bila prestavljena na delovno mesto snažilke in kurirke, to delo pa je bilo lažje. Leta 1959 se je upokoјila. V domu živi že šest let, zdravja ni posebno trdnega, vendar gre v lepem vremenu še na sprehod v bližnjo okolico.

V Medvodah pa smo se ustavili na domu IVANA KISOVCA, ki se je našega obiska zelo razveselil. V letu 1929 se je zaposlil v naši tovarni. Ker je bil za delo premlad in da so ga vzeli v službo, si je nadel drug priimek in sicer Dermota. Najprej je kopal ob tovarniških hišah jaške, nato pa je pomagal pri monterjih, ki so delali novo kotlarno in kuharijo. Do vojne je delal na lesnem prostoru, potem je opravljal kopico del v kuhariji, na izžemalnem stroju, prevzel za kratek čas kuhinjo, menzo, šel spet na lesni prostor, se vrnil k izžemalnemu stroju, bil je tudi lugar in delal je še pri razkladalcih, kjer se je dobro zaslužilo. Leta 1955 pa je postal delovodja v celulozi, kjer je delal vse do upokoјitve. Ko je bil že v

pokoјu, se še vedno ni mogel ločiti od tovarne in je honorarno prihajal v tovarno »špricat snov«. V tovarni se je imel dobro, ker so ga obdajali dobri ljudje, izobrazbe pa ni imel. Še in še bi se lahko pogovarjali, toda čas nas je že preganjal in morali smo se posloviti.

Zapeljali smo se proti Retečam in obiskali CILKO KEBER — upokoјeno telefonistko, ki ji po izgledu nihče ne bi prisodil, da je že od leta 1977 upokoјenka. Že leta 1947 se je zaposlila v naši tovarni. Šivala je filce za celulozo. Še istega leta se je pri žaganju drv ponesrečila ter postala invalid. Zaposlila se je kot snažilka. V septembru 1947 je odšla v drugo tovarno, vendar se je že decembra vrnila nazaj v celulozo ter delala pet let kot kurirka, ker pa ji je začelo pešati zdravje, je bila premeščena na delovno mesto vratar-telefonist, zadnja leta pred upokoјitvijo pa je bila telefonistka.

Obiskali smo še nekaj starejših upokoјencev med njimi IVANA TOMŠIČA iz Pirnič, ki je pri 86. letih še čil in zdrav, le sluh ga je čisto zapustil. Oglasili smo se tudi pri ALOJZU ALIČU, ki je že krepko prekoračil 80. leto, vendar je zelo slabega zdravja.

Še bi lahko obiskali marsikaterega našega upokoјenca, vendar nam čas tega ni dopuščal.

Cveta Robas

ZAPIS O CVETJU

V četrtek 3. novembra t.l. je bila v veliki dvorani Narodnega doma v Celju tradicionalna turistična prireditev Turističnega društva v Celju »Zlata vrtnica« 1983. Prireditev je bila popestrena s prikupnim folklornim programom, razdeljena so bila priznanja. Med prejemniki priznanja za lepo urejeno okolje ali nasade s cvetjem sta bila tudi DO AERO in DO AERO TOZD Grafika. Toliko o tem, ob tej pri-

ložnosti pa še nekaj misli.

Cvetje nas povezuje z naravo, predstavlja nam njeno lepoto, nežnost in barvitost. Cvetje naj simbolizira, naj bo odraz naših medsebojnih odnosov, naše duševne ubranosti, sožitja in našega razpoloženja do vseh in z vsemi, s katerimi živimo, delamo. To naj bo cvetje, ki ga men- da želimo vsi negovati, mar ne?!

(Lovro)

naš aero 149

PREDSTAVLJAMO VAM NAŠE LIKOVNE AMATERJE

To pot vam predstavljamo likovnega amaterja — Perič Miha, ki mu sodelavci pravijo Mičo, je skladiščnik v skladišču surovin TOZD Kemija Celje.

Seveda smo ga najprej vprašali s tem, da poskušam izpostaviti s slikarstvom.

Slikam kakšnih petnajst let, morda malce več ali manj, ne vem čisto natančno. Že v šoli sem zelo rad slikal. Zato tega

konjička nisem mogel nikoli opustiti.

Kolikokrat si razstavljal svoja dela?

Doslej sem razstavljal enajstkrat — skupinsko. Nekaj z Društvom likovnih amaterjev Celje, nekaj s skupino amaterjev naše delovne organizacije.

Katera likovna tehnika ti je najbližja?

Ne vem. Slikal sem v različnih tehnikah, ker me zelo zanimajo barve, tuši, grafike, specialni akvareli z barvami za tkanino in podobno. Zelo veliko veselja iz Z DRUŽABNIH IGER

vedati svoje vizije o nekem trenutku, predmetu ali detajlu. Zato se trenutno ukvarjam s tem, da bi začel ustvarjati v batuku, kar je zelo težko izvedljiva likovna tehnika. Težko je predvsem zato, ker ni o tej likovni obliki skoraj nobene literature, da bi spoznal to tehniko in način ustvarjanja do potankosti.

Kje slikaš?

Trenutno imamo prostor v prostorih grafike na Trgu V. kongresa, kjer bom vsaj nekaj časa lahko delal. Prej sem lahko slikal samo doma. To pa seveda ni vedno najlažje, če je stanovanje majhno.

Kaj načrtuješ za prihodnje?

Rad bi se preizkusil še v vitražu (gre za obarvano steklo, ki ga pri visoki temperaturi vlijemo s svincem).

Seveda pa želim, tako kot vsak ustvarjalec, da bi lahko samostojno razstavljal. —DR—

KORNATSKA TRANSVERZALA

zaključena na Gori Oljki

Začelo se je tako, kakor takrat ko smo se odpravili na Kornate: z železnico. Povedano, preverjeno in potrjeno, da vlak pelje ob 7.30, peljal pa je uro kasneje! Vendar nas to ni spravilo v slabo voljo, zgodilo se je prav nasprotno: krepko smo se nasmejali na način — no, v to pa se ne bi več spuščal. Sicer pa je smeh pol zdravja — pohod na Oljko pa je tako bil pod geslom »Zdravju nasproti«. Zdaj pa k stvari.

V skladu z načeli samoupravnega odločanja smo naskočili Goro Oljko kar s treh strani, peš in motorizirano, od posamezni-

kov do močnejših skupin, seveda z enim samim skupnim ciljem: srečanje udeležencev letošnjega izleta na Kornate. Zbrali smo se, skoraj vsi. Premalo je bilo časa, da bi si lahko vse povedali; pozdravljanje in na zdravljanje, vmes glasen smeh ob obujanju veselih spominov, katešali po tem, koliko časa se ukva-se vključila v svojo funkcijo Roman in Franček. Vsi udeleženci transferzale smo prejeli lično knjižico — dnevnik oz. vodič z vsemi pečati obiskanih vrhov Kornatskega otočja in spominsko značko. Prijetne spomine na tistih osem junijskih dni so nam pomagali obujati diapozitivi, katere so ves čas prikazovanja ko-

mentirali avtorji sami. Seveda ni manjkalo iskrih pripomb. Poleg diapozitivov s Kornatom smo videli še posnetke s pohoda po hercegovskih in črnogorskih planinah in slednjič še (res zelo kratek) film s Kornatov.

Medtem je sonce s svojo zlato svetlobo obsijalo Goro Oljko in vsa sosednja pobočja in kakor martinčki smo prilezli iz »kinodvorane, v kateri so nekateri kadili«. Malo na soncu, pa nekaj vrstic in podpisov na kartice, še enkrat »na zdravje« in že smo se pričeli razhajati. In še na svidenje na tem ali onem izletu, planinskem pohodu in pa seveda — na Kornatih.

(Lovro)

UTRINKI IZ DRUŽABNIH IGER MLADIH

O družabnih igrah mladih, ki jih je organizirala OO ZSMS TOZD Kemija Celje, lanska zmagovalka teh iger, smo obširno pisali v Informacijah. Tokrat pa vam predstavljamo nekaj utrinikov tega tekmovanja, na katerem so sodelovali mladi iz vseh OO ZSMS Aera, razen iz OO ZSMS Delovne skupnosti skupnih služb in TOZD Trženje.

Tekmovali so v sledečih igrah: strojepisju, ugotavljanju predmetov iz vreče, zavijanju mumije, risanju karikature tovariša Mirnik Marjana, pantomimi, iskanju sotekmovalca z zavezanimi očmi, sestavljanju zemljevida Jugoslavije in kdo prej pojé kremno rezino z rokami na hrbtu.

Zmagala je ekipa OO ZSMS TOZD Kemija Celje. Torej nasvidenje naslednje leto, na istem mestu — takrat vse osnovne organizacije SZMS.

Kako nastanejo mumije? Eden od tekmovalcev stoji »mirno«, drugi pa ga ovija s Paloma papirjem. Dokazali so, da je ta papir res večnamenski. Nadi je bil to dober trening pred odhodom v JLA.

Milan je sicer »fejst fant«. Takšen pa je bil po tekmovanju najboljših jedcev kremnih rezin — z rokami na hrbtu.

Strojepisci so se hrabro lotili svoje naloge. V petih minutah so morali prepisati čim več teksta, s čim manj napakami. Ker lovski psi niso asistirali, je »prvak« Tine napisal celih sedem vrstic brez napake.

V knjižnici Edvarda Kardelja ali pa kar pri prijateljih si lahko izposodite za branje ob hladnih zimskih večerih naslednje knjige:

Antonya Scadute, življenjepisa Boba Dylana, ki je izšel pri Pomurski Založbi v 1978. letu.

Bob Dylan je glasbenik, ki je s svojo svojsko interpretacijo glasbe in predvsem s teksti, ki jih za svojo glasbo piše sam, znan kot roker, ljudski pevec in danes izvajalec rokenrola.

Antony Scaduto nam s pričujočim delom prikaže začetek Dylanove glasbene poti, v gimnazijskih letih, ko je živel v majhnem podeželskem mestu. Ironija — ena izmed mnogih, ki se pojavljajo v njegovem življenju — je v tem, da ni hotel postati odrešenik in vse ostalo, za kar so ga, in ga mnogi še danes imajo. V resnici si je vedno želel edino to, da bi bil boljši kot Elvis Presley. Življenje pa ga je povedlo drugam. S pesmimi kot so »Blowing in the Wind«, »Mr. Tambourine man« in drugimi, je v mladih Američanih vzbudil socialne vezi, ki so v petdesetih letih zamrle. Dylanovo sporočilo, pa čeprav v najbolj zamotanih oblikah je vsebovalo krute resnice, ki so še toliko bolj pretresle moderno družbo, ker jih pred njimi ni nihče osvetlil in izpovedal na tako čustven način. Zanimivo je tudi dejstvo, ki nam ga avtor v pričujoči knjigi razodeva, da je Bob Dylan — Robert Allen Zimmerman, ki je spremenil ime in dolgo časa ni hotel priznati židovskega izvora. Bob Dylana je bil vedno »drugačen« od ostalih, že v mladih letih je pesnikoval; bil je radikalist, socialno zaveden, pozna svetovno literaturo, čeprav vse to zanika.

Njegov vzornik je Woody Guthrie.

Po prometni nesreči je preživel skoraj dve leti v samoti in iskal samega sebe, saj je zaradi zvezdnštva doživljal hude trav-

me. Skratka, portret Boba Dylana bo zanimivo branje za tiste, ki jih zanima življenje zvezd in za one, ki radi poslušajo njegovo glasbo.

Gerharda Pranse — GENIJI V ŠOLI je zanimivo delo, v katerem nam avtor predstavlja genije v šoli. Delo je razdeljeno na poglavja od cvekarjev do odličnjakov. Pranse nam tako po vrsti predstavlja: Alberta Einsteina, Richarda Wagnerja, Winstona Churchilla, Georga Bernarda Shawa, Otta von Bismarcka, Charlesa Darwina, Voltaira Jana, Paula Sartra, Alfreda Nobela, Charlija Chaplina.

Avtor nas že v predgovoru seznanja z vprašanji, ki so ga privedla do tega, da je napisal to delo.

K pisanju ga je med drugim vzpodbudila trditev, ki jo pogosto slišimo, da slabi učenci v življenju dosežejo več kakor dobri, pridni in marljivi. Mnogi celo trdijo, da dobri in najboljši učenci v kasnejšem življenju odpovejo, namreč tedaj, ko ne gre več za pridnost in stremušvo, ampak za praktično inteligenco in komolčarstvo. Ali trditev, da

slabi učenci kasneje postanejo uspešni, ustreza resnici? Ali pa je sama legenda, ki jo ljudje vedno znova ponavljajo le zato, da ne bi že vnaprej vzeli upanja tistim, ki se mukoma in s pičlimi uspehi prebijajo skozi šolo?

Da bi našli odgovore na ta in podobna vprašanja, nam predstavlja več kakor sto slavnih osebnosti iz preteklih in sedanjih dni.

Sigmund Freud AVTOBIOGRAFIJA, je drobna knjižica, ki jo lahko preberemo tako rekoč na dušek.

Freud, ki je človek, ki je v svojem življenju doživel mnogo slave in hvale, pa tudi sovraštva in podtikanj. Zaradi svojskega dela na področju empirijske psihoze, so ga negirali, čeprav se je pri svojem delu oslanjal na izkušnje iz lastne prakse.

V nečem pa se strinjajo vsi, oni ki so ga kritizirali in tisti, ki so ga spoštovali in cenili, da je Freudov vpliv na znanstvena področja, s katerimi se je v toku svojih raziskav ukvarjal, ogromen.

Dora Rovere

V tej vreči ni bilo takšnih presenečenj, kot nam jih pripravlja ZIS, pa vseeno ni bilo lahko ugotoviti čemu služijo predmeti skriti v njej. Najboljši je bil lepi »šminker« iz Šempetra.

»Ne zanima me barva čevljev, niti model, rada bi le zelo nizke petke,« reče mladenka prodajalcu.

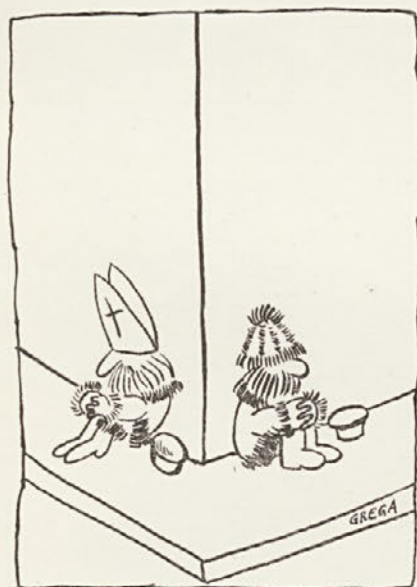
»In za kakšno priložnost jih boste nosili?« vpraša prodajalec.

»Nosila jih bom k majhnemu, debelemu, staremu milijonarju,« odgovori mladenka.

»Na tej sliki sem bil star eno leto,« reče mož ženi.

»Madona, saj si bil že takrat plešast!«

»Trapa, a ne vidiš, da držiš sliko narobe?«

Zapornika so vprašali, ali gleda dopoldanski televizijski program.

»Ne!«

»Zakaj ne?«

»Ker podnevi delamo.«

»Kaj pa večerni televizijski program.«

»Oja, večerni program pa gledam. Verjetno je to del kazni, na katero sem obsojen.«

Dve prijateljici se srečata na ulici.

»Slišala sem, da tvoj mož spet piše nov roman. Kako je ime novemu junaku?«

— Ali misliš založniku?

— Najbolj všeč mi je pri temle pikniku to, Peter, da ni nikjer nobenih mravelj!

...in zdaj spet roke dol...

— Naj sklepam iz tega, da si že sit riža?

— Ukradli so mi denarnico!

